

ADLAR GÖSTƏRİCİSİ

Abbas Rza oğlu (Hacı Rza oğlu): İrəvan quberniyasının Qəmərli kəndindən olan qaçqın. 119

Abbas Tağı oğlu (Məşhədi Abbas): İğdir sakini; xoylu. 386

Abbasmirzə Məhəmməd bəy oğlu. 372

Abbasov, Hacıağa: bax. Abbaszadə, Hacıağa.

Abbaszadə, Abbas (Mizə Abbas; yaxud A. Mollazadə; 1870-1920): Azərbaycanlı pedaqoq və folklorşünas. Azərbaycan məktəbləri üçün dərsliklər qələmə almışdır. Bəzi əsərlərində “A. Mollazadə” imzasından istifadə etmişdir. Gəncə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin və Gəncə Türk Müəllimləri İttifaqının üzvü olmuşdur. 227

Abbaszadə, Hacıağa (yaxud Hacıağa Abbasov; 1888-1975): Azərbaycan aktyoru; Kəndçilər İttifaqının sədri. 544, 565

Abdulla: Seyidli kəndinin sakini. 408

Abdulla Şaiq: bax. Talıbzadə, Abdulla Şaiq.

Abdullayev, Ağarəhim Hacıkərim oğlu: Şamaxılı. 352

Abdullayev, Süleyman. 202, 275, 281

Abdullazadə, Ruhulla (Molla Ruhulla Hacı Abdullazadə): Bakıda, Hacı Qasım bəy məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Abelson, B. A.: Kaspi Eksport bankir evi şurasının üzvü. 303

Adamski: Tsaritsında bolşevik qoşunlarının rəhbərlərindən olmuşdur. 10

Adamson: Bakıdakı İngilis qoşunlarının liman rəisi. 252

Ağa Mirəşrəf: Cavad mahalında camaat xadimi olmuşdur. 22, 176

Ağababa: Bakılı uşaq. 514

Ağabacı Şəmsi qızı: Bakı sakini. 257

Ağabəyov, Rza bəy (1894-1961): Göyçayda anadan olmuş, Moskvada hüquq təhsili

almışdır. Göyçaydan Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmiş, “Müsavat” fraksiyasının üzvü olmuşdur. 357, 440, 468, 469, 495, 521

Ağaəli Qəni oğlu: Şamaxı sakini. 539

Ağaəli Murad oğlu (Məşhədi Ağaəli): İğdir sakini. 386

Ağaəliyev, İsmayıl: Bakı sakini. 539, 543

Ağaəlizadə, Axund Ağa (1871-1954): Azərbaycanın dini xadimi. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Cümhuriyyətinin, 1944-1954-cü illərdə Qafqaz müsəlmanlarının şeyxülislamı olmuşdur. 2, 212, 304

Ağahüseyn Ağadadaş oğlu: Bakı sakini. 461

Ağakışibəyov, Səlim bəy: Quba qəza rəisinin (qaimməqamının) müavini olmuşdur. 40

Ağaqulu Əhməd oğlu: Əmirhacıyan kəndi sakini. 257

Ağaquluzadə, Yarəhməd: “Müsavat”ın Zabrat şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Ağamalioğlu, Səməd ağa (yaxud Ağamalızadə; Ağamaliyev; Ağamalov 1867-1930): Azərbaycanın və Sovet İttifaqının dövlət xadimi. Zaqafqaziya Seyminin və Azərbaycan Milli Şurasının üzvü olmuş, Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentində Sosialistlər fraksiyasını təmsil etmişdir. Sovet dövründə Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı xalq komissarı vəzifəsini tutmuş, Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin sədri, Zaqafqaziya Sovet Federativ Sosialist Respublikası Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin sədrilərindən biri olmuşdur. 357, 496, 521, 522

Ağamalov: bax. Ağamalioğlu, Səməd ağa.

Ağaməhəmmədli: Lənkərandan “Azərbaycan” qəzetinə yazmışdır. 486

Ağaməhəmmədzadə, Əhməd (Hacı

Əhməd): Bakıda, Hacı Ağababa məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Ağamir: “Azərbaycan” qəzetinə Şamaxıdan yazmışdır. 98

Ağaoğlu, Məhəmməd bəy Həsən bəy oğlu (1895-1949): İrəvanda doğulmuş, Moskvada oxumuş, Azərbaycanda dövlət qulluğunda müxtəlif vəzifələrdə işləmişdir. Cümhuriyyətin süqutundan sonra xaricə getmiş, təhsilini Berlin və Vyanada davam etdirmişdir. Türkiyə və ABŞ universitetlərində işləmişdir. 535, 536

Ağarəhimzadə, Sultan: müəllim. 429

Ağayev, Abbas bəy Kərim bəy oğlu: Bakı Mərkəzi teleqraf şöbəsinin müdiri olmuşdur. 414

Ağayev, Fərhad bəy Məşhədi Rəhim oğlu: bax. Ağazadə, Fərhad Məşhədi Rəhim oğlu.

Ağayev, Həsən bəy (1875-1920): Azərbaycanın görkəmli dövlət xadimi. Moskva Universitetinin Tibb fakültəsini bitirmişdir. Azərbaycan Milli Şurasının 28 may 1918-ci il tarixli iclası (Azərbaycanın müstəqilliyinin elan edildiyi iclas) Həsən bəy Ağayevin sədrliyi ilə keçirilmişdir. Azərbaycan Parlamenti sədrinin birinci müavini olmuş və Parlamentin sədri Topçubaşov Bakıda olmadığından, Həsən bəy faktiki olaraq Parlamenta rəhbərlik etmişdir. Tiflisdə erməni terroristi tərəfindən qətlə yetirilmişdir. 28, 356, 440, 494

Ağayev, Məhəmməd. 254

Ağazadə, Fərhad Məşhədi Rəhim oğlu (1880-1931): Azərbaycanın görkəmli pedaqoqu və publisisti. Şuşada anadan olmuş, Qori Seminariyasını bitirmiş, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllim işləmişdir. Məktəblilər üçün “İkinci il” dərsliyinin müəlliflərindəndir. Dövri mətbuatda çıxış etmiş, həmçinin “Azərbaycan” qəzetinin ən fəal müəlliflərindən olmuşdur. 17, 90, 227

Ahi (? - 1517): Osmanlı şairi. 115

Axıcanov, Müseyib bəy (1892-1920): Azərbaycanın dövlət xadimi. Kiyevdə Mü-

qəddəs Vladimir Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Bakı qubernatorunun müavini, Bakı qubernatoru, Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. Bolşeviklər tərəfindən güllələnmişdir. 120

Axıskalı: “Azərbaycan” qəzetində imza; çox güman ki, Əhməd Cövdət Pepinova məxsusdur.

Axundov: “Azərbaycan” qəzetinin Qarabağdakı müxbiri; bax. Aran, Məhəmməd Sadiq.

Axundov: Bakıda 6-cı polis sahəsinin pristavı olmuşdur. 71, 95

Axundov, Bəhram bəy Məşhədi Mirzə Cəfərqulu bəy oğlu (1872-1932): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; həkim. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 1

Axundov, Cəmil bəy Məşhədi Mirzə Cəfərqulu bəy oğlu (? - 1920): müəllim. 1

Axundov, Əliəkbər Məşhədi Mirzə Cəfərqulu bəy oğlu (? - 1929): müəllim. 1

Axundov, Məcid: Bakıda Dördüncü polis müfəttişliyinin müavini olmuşdur. 44

Axundov, Məhəmməd Sadiq: Ticarət və Sənaye və Ərzaq Nəzarətinin Qarabağ vəkili olmuşdur. 538

Axundov, Məhəmməd Sadiq Molla Ruhulla oğlu: bax. Axundzadə, Məhəmməd Sadiq Molla Ruhulla oğlu.

Axundov, Mirzə Fətəli: Azərbaycanın ictimai xadimi. “Qafqaz Arxeologiya Komissiyası”nın sədri (1864-1878) olmuşdur. 43, 91

Axundov, Nəsir bəy (? - 1919): Şuşalı mülkədar. 1

Axundov, Rəşid bəy (? - 1919). 1

Axundov, Süleyman bəy: müəllim; Dördüncü İbtidai məktəbin müdiri olmuşdur. 508

Axundzadə, Cavad: bax. Əhməd Cavad.

Axundzadə, Əbdülvahab: Şamaxı Müəllimlər İttifaqının üzvü olmuşdur. 97

Axundzadə, Hacı Mirzə Səlim Mirzə

İsmayıl Qasir oğlu (1872-1930): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. Aprel işğalından sonra İrana mühacirətə getmişdir. 561

Axundzadə, İdris: Gəncə Türk Müəllimləri İttifaqının sədri olmuşdur. 36, 37, 38, 39, 96, 97, 171, 252, 280, 390, 404, 405, 428, 429, 456, 532, 559

Axundzadə, Məhəmməd Sadiq Molla Ruhulla oğlu (1887 - ?): Azərbaycan jurnalisti, publisisti, tərcüməçisi və teatr xadimi. Həştərxanda anadan olmuşdur. “Hümmət” partiyasının üzvü idi. Teatr tənqidinə dair çoxsaylı məqalələrin müəllifidir. 207, 210, 236

Axundzadə, Məhəmməd Səid: Azərbaycan Milli Şurası idarəsinin müdiri olmuşdur. 171

Axundzadə, Məhəmmədhanifə: Azərbaycan Şeyxülislamıq İdarəsində arxiv işçisi olmuşdur. 212

Axundzadə, Mina xanım: Salyan Müəllimləri İttifaqı idarə heyətinin üzvü. 256, 461

Axundzadə, Mirzə Məhəmməd (1875-1923): şair, dramatur, maarifçi və teatr xadimi. “Difai” təşkilatının üzvü olduğu üçün 1908-ci ildə həbs edilərək sürgünə göndərilmişdir. Maarif sahəsində çalışmış, “Müsavat” partiyasının üzvü olmuşdur. Dram əsərləri, şeirlər, ictimai-siyasi mövzulu məqalələr, eləcə də ədəbiyyatşünaslığa və teatr sənətinə dair monoqrafiyalar qələmə almışdır. 227

Axundzadə, Rəşid bəy Hacı Əbdüsalım oğlu (1880-1940): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. 1895-1907-ci illərdə Qafqaz müsəlmanlarının Şeyxülislamı olan Axund Hacı Əbdüsalımın oğlu olmuşdur. Kiyevdə hüquq təhsili almışdır. Salyandan Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə üzv seçilmişdir. 1919-cu ilin fevralından avqustunadək Bakının valisi (qubernatoru) vəzifəsini tutmuşdur. Sovet hakimiyyəti

dövründə Sibirə sürgün edilmiş və sürgündə ölmüşdür. 120, 383

Akçurin, İshaq. 431

Akçurin, Zərif. 431

Akuşin, Əli Hacı: bax. Akuşinski, Əli Hacı.

Akuşinski, Əli Hacı (1847-1930): XX əsrin əvvəllərində Dağıstanın ictimai-siyasi xadimi və dini lideri olmuşdur. 197

Allahverdi Əsgər oğlu: Balaxanıda fəhlə olmuşdur. 275

Allahverən Hüseyn oğlu (Kərbəlayı Hüseyn oğlu): Zəngəzurlu. 75

Anaplı, Əbülhəsən: bax. Anaplınski, Əbülhəsən.

Anaplınski (Anaplı), Əbülhəsən (1894-1921): Teatr aktyoru. Bir sıra teatr truppalarında, o cümlədən Hacıbəyov qardaşlarının teatr dəstəsində çıxış etmişdir. Əsasən komik rollar oynamışdır. Qarabağda qastrol səfərində olarkən ermənilər tərəfindən xaincəsinə qətl edilmişdir. 126, 179, 210, 236, 300, 483, 489, 544, 565

Ancanov, Marden: Sibirya qırğızlarının siyasi xadimi; bolşevik. 307

Andraşi, Cyula [Gyula Andrassy; 1860-1929]: Macarıstanın siyasi xadimi və diplomatı. 24 oktyabr – 2 noyabr 1918-ci ildə Macarıstanın Xarici İşlər naziri olmuşdur. 160, 359

Andreyev: müəllim; Bakıda Edadi Məktəblər Müəllimləri İttifaqının üzvü olmuşdur. 506

Angel, Yevgeni Petroviç (1897 - ?): Ukraynalı ataman. 33

Apaşev, Danyal Apaş-Mamayeviç (1870-1920): Dağıstanın ictimai-siyasi xadimi. Milliyyətçə kumik. 197

Aran, Məhəmməd Sadiq (Axundzadə; 1895-1976): Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü, jurnalist. Cümhuriyyətin süqutundan sonra fəaliyyətini mühacirətdə davam etdirmişdir. 48, 51, 181, 264, 327, 418, 513, 541

Arslan, Mustafa Rəhmi (yaxud Evrə-

nos zadə Rəhmi bəy; 1874-1947): Türk dövlət adamı. 1908 və 1912-ci illərdə Osmanlı Məclisi-Məbusanına (Parlamentinə) üzv seçilmişdir. 1913-1917-ci illərdə Aydın valisi olmuşdur. İstanbulun ingilislər tərəfindən işğal edilməsindən sonra Maltaya sürgün edilmişdir. Türkiyədə soyadı qanunu çıxdıqdan sonra “Arslan” soyadını qəbul etmişdir. 553

Artold: pəhləvan. 211

Askvit, Herbert Henri [Herbert Henry Asquith; 1852-1928]: Britaniyanın dövlət xadimi. 1908-1926-cı illərdə Britaniya Liberal Partiyasına başçılıq etmiş, 1892-1895-ci illərdə Daxili İşlər naziri, 1905-1908-ci illərdə Maliyyə naziri, 1908-1916-cı illərdə Baş nazir olmuşdur. 332, 446

Aşurbəyli, İsa bəy (1878-1938): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi və xeyriyyəçisi. Bakı Şəhər Dumasının və “Nicat” cəmiyyətinin üzvü olmuşdur. Birinci Dünya müharibəsində əsir düşən türk əsgərlərinə yardım edən komitənin işində fəal iştirak etmişdir. Mətbuatda “Həqqi” təxəllüsü ilə çıxış etmişdir. 1938-ci ildə güllələnmişdir. 205, 207, 210, 236, 302

Aşurov, Ağa (1880-1936): Azərbaycanın dövlət xadimi. Bakıda anadan olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti dövründə Ticarət və Sənaye naziri, Ərzaq naziri, Poçt və Teleqraf naziri kimi vəzifələrdə işləmişdir. Cümhuriyyətin süqutundan sonra Rostova köçmüş, orada vəfat etmişdir. 6, 29, 30, 54, 55, 77, 468, 496, 522

Atatürk: Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu. 192, 380, 500

Atayans, İshak Avetisoviç: Bakıda həkim olmuşdur. 282, 301, 352, 392, 436, 487, 540, 566

Attila (yaxud Atel; Atli): Hun hökmdarı. 219

Avanesov, X.: Bakıda əmlak kontoru olmuşdur. 105

Avksentyev, Nikolay Dmitriyeviç (1878-

1943): Rusiyanın siyasi xadimi. Sosialist İnkilabçılar Partiyasının üzvü idi. Ümumrusiya Müvəqqəti Hökumətinin (Ufa Direktoriyasının) sədri olmuşdur. 422

Ayn. Ayn.: “Azərbaycan” qəzetində imza. 147, 200, 273

Ayn. C.: “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 280

Ayn. Y.: bax. Əli Yusifzadə.

“Azərbaycanlı M.”: “Azərbaycan” qəzetinə məktub göndərmişdir. 435

Babayev: Şüvəlan sakini. 321

Babayev, Əliheydər: Fabrik müfəttişi. 162

Babayev, Məhəmməd həsən: Bakıda polis sahə rəisi olmuşdur. 534

Babazadə, Cəlil bəy: müəllim. 405, 428, 429

Babazadə, Şirmirzə: “Müsavat” partiya-sının Balaxanı şöbəsinin katibi. 325, 433, 434

Bağirov, Cabbar (Məshədi Cabbar): Bakıda, Təzəpir cəməsinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Bağirov, Əliisgəndər Abdullcabbar oğlu (Hacı Abdullcabbar oğlu). 437

Bağirov, Məhəmmədağa: bax. Bağırzadə, Məhəmmədağa.

Bağırzadə, Məhəmmədağa: aktyor. 210, 236, 300

Bahadır Xan: Bakıdakı ingilis qoşunlarının müsəlman zabitlərindən olmuşdur. 482

Baxtillov: pəhləvan. 1, 106, 329

Balakişi Ağakişi oğlu: Novxanı sakini. 322

Balarza: Xaçmaz sakini. 322

Bammatov, Heydər (yaxud Heydər Bammat; 1889-1965): Dağıstanın siyasi xadimi. Sankt-Peterburq Universitetinin Hüquq fakültəsində oxumuşdur. Dağıllar Respublikasının Xarici İşlər naziri olmuş, 1921-ci ildə mühacirətə getmişdir. 197

Bandholts, Harri Hill [Harry Hill Bandholtz; 1864-1925]: Amerikanın hərbi xadimi; general-mayor. Birinci Dünya müharibəsindən sonra Müttəfiqlərin Macarıstandakı hərbi heyətinə daxil idi. 212

Baratov, Nikolay Nikolayeviç (1865-1932): Rusiyanın hərbi xadimi; general. Birinci Dünya müharibəsi dövründə İranda xidmət edən Birinci Qafqaz süvari korpusunun komandiri olmuşdur. Oktyabr inqilabından sonra Ağqvardiyaçılar hərəkatına qoşulmuş, Gürcüstan Hökuməti yanında Denikin nüməyəndəsi olmuşdur. 1920-ci ildə mühacirətə getmişdir. 73, 122, 294, 368, 508, 509, 557, 558

Barsov: Rus ordusunun zabiti; Türküstanda xidmət etmişdir. 400

Bartold, Vasili Vladimiroviç (1869-1930): Rus tarixçisi, şərqşünası və filoloqu. Rusiyada şərqşünaslıq məktəbinin qurucularından idi. 1926-cı ildə Bakıda baş tutan Birinci Türkooloji Qurultayının təşkilatçılarından biri olmuşdur. 547

Baybekov, Qazilxan. 431

Bayzəd II (1447-1512): Osmanlı padşahı; 1481-1512-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 115, 551

Bayraməlibəyova, Məryəm xanım (1898-1987): pedaqoq, xeyriyyəçi. Teymur bəy Bayraməlibəyovun qızı, Cavad bəy Məlik-Yeqanovun həyat yoldaşı idi. 389

Bayramov, Əhməd əfəndi Muxtar oğlu: Şəkiddə müəllim işləmişdir. 97

Bek: Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində ukraynalı üsyançı atamanlardan olmuşdur. 33

Bekzadyan, Tıqran Arutyunoviç (yaxud Artyomoviç; 1877-1942): Şuşada anadan olmuş, 1917-ci il inqilabından əvvəl Bakıda neft sənayesi sahəsində işləmişdir. Cümhuriyyət dövründə Ermənistanın Azərbaycandakı siyasi nüməyəndəsi olmuşdur. Fransaya mühacirətə getmişdir. 142, 143, 144

Berje, Adolf Petroviç (1828-1886): Rusiya tarixçisi və şərqşünası. Qafqazla xüsusilə maraqlanmış, 1864-1886-cı illərdə Qafqaz Arxeoqrafiya Komissiyasının sədri olmuşdur. 43, 51

Betman-Holveq, fon Teobald [Theobald von Bethmann Hollweg; 1856-1921]: Almaniyanın siyasi xadimi; 1909-1917-ci illərdə Baş nazir olmuşdur. 10, 471

Bədri bəy: Osmanlı dövründə İstanbulun Polis İdarəsinin müdiri olmuşdur. 269

Bədirnisa Mirzə qızı: Bakı sakini. 510

Bən: “Azərbaycan” qəzetində imza. 347

Bəşir Şirin oğlu: Quba qəzasının Qızılburun stansiyasında jandarma olmuşdur. 511

Bibixanım Əkbər qızı: Bakı sakini. 514

Bibiqüds Əbdülqasım oğlu: Quba qəzasının Əmirxanlı kəndinin sakini. 322

Biçeraxov, Lazar Fyodoroviç (1882-1952): Rusiyanın hərbi xadimi. İranda Rusiya korpusunda xidmət edərkən, təxminən 1000 nəfərlik bir dəstə yaratmış, ingilislərlə əməkdaşlıq etmişdir. Bakı Komissarları da Qafqaz İslam Ordusuna qarşı Biçeraxovun yardımına müraciət etmişdilər, ancaq daha sonra bolşeviklərlə Biçeraxov arasında ixtilaf meydana gəldi və Biçeraxov öz dəstəsi ilə birgə Dağıstana çəkildi. Sentrokaspi Diktaturası Xəzər dənizindəki hərbi donanmanı Biçeraxovun əmrinə vermişdi. 41, 263, 315, 368

Bilal Məhəmməd oğlu (Molla Bilal Hacı Məhəmməd əfəndi oğlu): Şəkinin Birinci Biləcik kəndinin prixod mollası olmuşdur. 2

Bilgə xaqan (683-734): Şərqi Göytürk xaqanlığının xaqanı olmuşdur. 220

Bilgə qaan: bax. Bilgə xaqan

Birqvist: Finlandiya Xarici İşlər Nazirliyinin Bakıdakı vəkili olmuşdur. 534

Bismark, Otto fon [Otto von Bismarck; 1815-1898]: Almaniyanın dövlət xadimi. Almaniyanın birləşdirilməsini həyata keçirmiş, Alman imperiyasının birinci kansleri olmuşdur. 336, 403

Blajevski, V. F.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Poçt və Teleqraf Nazirliyi Dəftərxanasının müdiri olmuşdur. 54, 80, 133, 414, 518, 544

Boni: Macarıstan generalı. 84

Bora, Vilyam [William Borah; 1865-1940]: Amerikanın siyasi xadimi, senator (1907-1940). 191

Boris III (1894-1943): Bolqarıstan çarı; 1918-1943-cü illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 397, 412, 444, 463

Borovski, Aleksandr Aleksandroviç (1877-1939): Rusiyanın hərbi xadimi; general-leytenant. Türküstan ordusunun (Zakaspi vilayəti) komandiri təyin edilmişdir. 294, 399, 481

Bortsov, V. Y.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ərzaq Nazirliyinin, Poçt və Teleqraf Nazirliyinin katibi olmuşdur. 80

Brantinq, Yalmar [Hjalmar Branting; 1860-1925]: İsveçin siyasi xadimi. İsveç Sosial-Demokrat Partiyasının liderlərindən, 1920-ci ilin mart-oktyabr aylarında, 1921-1923 və 1924-1925-ci illərdə üç dəfə Baş nazir olmuşdur. 86

Buyvolov: pəhləvan; “Sibirya ayısı” ləqəbi ilə tanınmışdır. 355, 375, 395, 413, 439, 465, 492, 543

C. B.: Bakı Realnı məktəbinin şagirdi. 153
Cabbarlı, Cəfər: bax. Cabbarzadə Cəfər.
Cabbarov, Bağır: bax. Cabbarzadə, Bağır.
Cabbarzadə, Bağır (1894-1951): Azərbaycan aktyoru. 126

Cabbarzadə, Cəfər (yaxud Cəfər Cabbarlı; 1899-1934): Azərbaycanın məşhur dramaturqu, şairi və teatr rejissoru. Cümhuriyyət dövründə Qafqaz Türk Tələbələri Mərkəzi Komitəsinin üzvü, Parlamentin türkçə stenoqrafı olmuşdur. 158, 179, 259, 278, 279, 314, 327, 454, 531, 544

Cahan Xan: Bakıdakı ingilis qoşunlarının müsəlman zabitlərindən olmuşdur. 482

Camal bəy: Muğan diktaturasına qarşı döyüşən dəstə komandiri. 387

Camalbəyov, Qasım bəy (1881-1938): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllimlik etmişdir. “Hümmət” partiyasının üzvü idi. Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur.

41, 468

Cavad: İran Maarif Cəmiyyəti “İttihad” məktəbinin mənsubu. 390

Cavad Kazım oğlu: ərəb; Cəmiyyəti-Xeyriyyəyə müraciət etmişdir. 319

Ceyms, Konneli: İngilis siyasətçisi. 59

Cəfər: Qəmərli sakini. 48

Cəfər Dadaş oğlu (Məşhədi Cəfər Məşhədi Dadaş oğlu): Ağdamın bələdiyyə rəisi. 14

Cəfər Əliağa oğlu (? - 1919): Salyan sakini. 177

Cəfərov, Məmməd (yaxud Məhəmməd) Yusif (1885-1938): Azərbaycanın dövlət xadimi. Ali hüquq təhsili almışdır. Rusiya Dövlət Dumasının üzvü olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti dövründə müxtəlif tarixlərdə Sənaye və Ticarət naziri, Azərbaycanın Gürcüstandakı diplomatik nümayəndəsi və Xarici İşlər naziri olmuşdur. 45, 150, 193, 414, 454, 555

Cəfərzadə, Bilal: “Müsavat”ın Ramana şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Cəlal əfəndi: “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 351

Cəlal əfəndi: Azərbaycan Müəllimlər Qurultayına Cəbrayıl qəzasının nümayəndəsi kimi müraciət etmişdir. 428

Cuvarlı, Cavad bəy: bax. Cuvarlinski, Cavad bəy.

Cuvarlinski, Cavad bəy Nəcəf bəy oğlu (1886-1963): Qori Müəllimlər Seminariyasını bitirmiş, ömrünün axırına kimi təhsil sahəsində işləmişdir. Azərbaycan məktəbləri üçün dərsliklər hazırlamışdır. 121

Çapıqın, İlya: Tərtər və Gəncədə poçt-teleqraf bürosunda işləmişdir. 133

Çarıkov, Nikolay Valeryeviç (1855-1930): Rusiyanın siyasi xadimi və diplomatı. Diplomat kimi bir sıra ölkələrdə fəaliyyət göstərmiş, o cümlədən 1909-1912-ci illərdə Türkiyədə Fövqəladə və səlahiyyətli səfir olmuşdur. Sulkeviçin Kırım Regional Hökumətində (iyun-noyabr 1918-ci il) Maarif naziri

vəzifəsini tutmuşdur. 19

Çaykovski, Nikolay Vasilyeviç (1851-1926): Rus inqilabçı. Sankt-Peterburq Universitetini bitirmişdir. Sosialist İnqilabçılar Partiyasına qoşulmuşdur. 1874-1907-ci illərdə Amerika və Avropada yaşamışdır. Bolşeviklərin hakimiyyəti ələ keçirməsinə etiraz etmiş, Ümumrusiya Müvəqqəti Hökumətinin üzvü, Şimal Vilayəti Müvəqqəti Hökumətinin sədri olmuşdur. 498

Çermoyev, Əbdülməcid Tapa (1882-1936): Şimali Qafqaz dağlılarının siyasi xadimi, azadlıq hərəkatı liderlərindən biri, milliyətcə çeçendir. Birinci Dünya müharibəsi illərində “Vəhşi diviziya”nın çeçen alayında xidmət etmişdir. Şimali Qafqaz Dağlı Xalqları İttifaqının qurucularından biri və Dağlılar Respublikasının başçısı olmuşdur. 196, 224

Çəmənəminli, Yusif Vəzir (Vəzirov; 1887-1943): Azərbaycan yazıçısı və diplomatı. 17, 25, 44, 68, 77, 92

Çiçerin, Georgi Vasilyeviç (1872-1936): Rusiyanın siyasi xadimi və diplomatı. 1918-1923-cü illərdə Rusiyanın, 1923-1930-cu illərdə SSRİ-nin Xarici İşlər xalq komissarı olmuşdur. 499, 500, 515

Çingiz xan (1162-1227): Monqol sərkərdəsi və Monqol imperiyasının banisi. Tarixin yetişdirdiyi ən böyük sərkərdələrdən biri olmuşdur. 63, 419

Çörçill, Uinston [Winston Churchill; 1874-1965]: Britaniyanın görkəmli dövlət xadimi. 447

Dadaş Mirzəməhəmməd oğlu (Kərbəlayı Dadaş Hacı Mirzəməhəmməd oğlu): Bakıda, Hacı Hüseyn məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Dadaşov, Əliislam: Azərbaycan aktyoru. 126, 182, 210, 236, 300, 483, 565

Dadaşov, Məhəmməd: Bakı sakini. 150

Damad Fərid paşa (1853-1923): Osmanlı imperiyasının dövlət xadimi. 4 mart – 30 sentyabr 1919-cu il və 5 aprel – 17 oktyabr 1920-ci il tarixlərində Baş nazir olmuşdur. 11,

269, 337, 360, 554

Danilyan-Kasparyan: Göyçayın Vəng kəndinin sakini. 435

Darablı, Rza (yaxud Rza Darablinski, Rza Hüseynov; 1883-1942): Azərbaycanın teatr aktyoru. “Nicat”, “Səfa”, “Hacıbəyov qardaşları müdiriyyəti” truppalarında çıxış etmişdir. Moskvada teatr texnikumunu bitirmişdir. 105, 126, 131, 257, 300, 355, 483, 544, 565

Davidov, Avqust Yulyeviç (1823-1886): Rus riyaziyyatçısı. 90

Debuçi, Katsuyi (1878-1947): Yaponiyanın diplomatı; 1928-1934-cü illərdə ABŞ-da səfir olmuşdur. 186

Dembo, B. İ.: Kaspi Eksport bankir evi idarə heyətinin üzvü. 303

Dembo, İ. İ.: Kaspi Eksport bankir evi şurasının üzvü. 303

Denikin, Anton İvanoviç (1872-1947): Rusiyanın hərbi xadimi, general-leytenant. Ağ qvardiyanın rəhbərlərindən olmuşdur. Birinci Dünya müharibəsində Qərb cəbhəsinin (may-iyul 1917) və Cənub-qərb cəbhəsinin (avqust 1917), Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Könüllü ordunun (aprel 1918 – yanvar 1919) və Cənubi Rusiya Silahlı Qüvvələrinin (yanvar 1919 – aprel 1920) komandiri olmuşdur. 1920-ci ildə mühacirətə getmişdir. 8, 18, 19, 20, 48, 62, 81, 84, 93, 106, 110, 111, 122, 138, 139, 163, 164, 165, 166, 188, 192, 196, 197, 202, 223, 224, 228, 245, 246, 254, 263, 264, 269, 273, 274, 276, 292, 293, 294, 295, 317, 333, 335, 359, 361, 366, 377, 400, 409, 414, 415, 416, 417, 422, 426, 427, 442, 450, 451, 458, 471, 497, 499, 500, 503, 520, 556, 558

Denkayev, Zakir. 431

D’Esperi, Franşe [Franchet d’Espèrey; 1856-1942]: Fransanın siyasi və hərbi xadimi, marşal. Cənubi Rusiyada Fransanın Ali komissarı olmuşdur. 265, 309

Devi, K. M.: Britaniya ordusunun Qafqazdakı general-mayoru olmuşdur. 42

Djiovani: pəhləvan. 1, 53, 132, 235, 262, 395, 439, 492

Donqarov, O.: Bakı sakini. 320

Dostoyevski, Fyodor Mixayloviç (1821-1881): Rus yazıçısı. 70

Dostu Məhəmməd qızı: Bakı sakini; Məhəmməd Dadaşovun arvadı. 150

Dövlət Əlibaba oğlu: fəhlə. 119

Draqneviç, Yevgeni Vasilyeviç (1882-1929): Tiflisdə ədliyyə sistemində işləmiş, Kutais prokurorunun müavini olmuşdur. 1919-cu ilin yanvarında Bakıya köçmüş, neft sənayesi sahəsində (Benkendorfun şirkətində) işləməyə başlamışdır. 1919-cu ilin avqust ayında Ədliyyə Nazirliyi nəzdində Xüsusi İstintaq Komissiyasının üzvü təyin edilmişdir. 295

Dumenko, Boris Mokeyeviç (1888-1920): Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Qırmızı ordunun süvari korpusunun komandiri olmuşdur. 61, 77

Durdu İsmayıl oğlu. 390

Ebert, Fridrix [Friedrich Ebert; 1871-1925]: Almanyanın siyasi xadimi; sosial demokrat. 1918-ci ilin noyabrından 1919-cu ilin fevralına qədər Almanyanın Baş naziri, 1919-cu ilin fevralından 1925-ci ilin fevralına qədər Almaniya Prezidenti olmuşdur. 186

Ehrabi, Məhəmməd: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

“El”: “Azərbaycan” qəzetinə məktub göndərmişdir. 435

Eldaradə, İ: Bakı qəzası Hərbi Çağırış İdarəsinin üzvü. 330

Elizabet Aleksandrine [Elisabeth Alexandrine; 1869-1955]: Oldenburq Böyük hersoqu II Fridrix Avqustun arvadı. 302

Elmalılı Məhəmməd Həmdi: bax. Yazır, Məhəmməd Həmdi.

Elmer, Teodor: Erməni və suriyalılara yardım üzrə Amerika Komitəsinin Azərbaycan nümayəndəsi. 167, 168

Eminbəyli, İbrahim (1894-1937): Azər-

baycanın müxtəlif şəhərlərində müəllimlik etmiş, Sovet dövründə mətbuat və nəşriyyat sahəsində işləmişdir. 1937-ci ildə güllələnmişdir. 429

Erdeli, İvan Georgiyeviç (1870-1939): Rusiyanın hərbi xadimi, general. Könüllü ordunun qurucularından olmuşdur. 1919-cu ilin yanvarından Zaqafqaziya və Şimali Qafqazda fəaliyyət göstərmişdir. 399

Esmarx, Fridrix fon [Friedrich von Es-march; 1823-1908]: Alman həkimi; cərrah. 154

Eyyub bəy: Bakıda, Hüseyinqulu məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Eyyub paşa: Kürd silahlı dəstələrinin başçılarından olmuşdur. 74

Eyzenşmidt, Karl Fyodoroviç: Alman əsilli sənayeçi; Bakıda fəaliyyət göstərmişdir. 77, 233

Əbdül: Axtı (Dağıstan) sakini; Nikolay ordusunda yüzbaşı olmuşdur. 361

Əbdüləhəd Nəsrulla oğlu (Molla Əbdüləhəd Molla Nəsrulla oğlu): Göyçayın Qaraxıdır kəndinin sakini və mollası olmuşdur. 80

Əbdülhaq Hamid: bax. Tərhan, Əbdülhaq Hamid.

Əbdülhəmid II [1842, 1918]: Osmanlı sultanı; 1876-1909-cu illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 327, 353, 393, 552, 567

Əbdülhəsən Mirəbdülbaqi oğlu (Seyid Əbdülhəsən): Bakının Türkan kəndinin mollası olmuşdur. 80

Əbdülkərim İsa oğlu (Molla Əbdülkərim İsa əfəndi oğlu): Göyçay qəzasının Şahsünni (indiki Zərdab rayonunun Şahhüseynli) kəndinin sakini olmuşdur. 2

Əbdülqasım Həbib oğlu: Bakıda yaşamış iranlılardan. 118

Əbdülqəni Cəfər oğlu: Qədimkənd (Neftçala) kəndxudası. 510

Əbdürrəhim Əbdülkərim oğlu (Molla Əbdürrəhim Molla Əbdülkərim oğlu): novxanlı; Corat prixodunun mollası olmuşdur. 2

Əbdürrəhim İsmayıl oğlu (Hacı İsmayıl oğlu): Bakı sakini. 510

Əbdürrəhim İsmayıl oğlu (Hacı İsmayıl oğlu): Ordubad qaçqınlarından. 275

Əbdürrəhimzadə: Azərbaycan Şeyxülislamlıq İdarəsində arxiv işçisi, kargüzar olmuşdur. 212

Əbdürrəhman xan (1844-1901): Əfqanıstan əmiri. 1880-1901-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 146, 155

Əbilov, İbrahim (1881-1923): Azərbaycanın siyasi xadimi, inqilabçı və diplomat. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının Türkiyədə Fövqəladə və səlahiyyətli səfəri vəzifəsini tutmuşdur. 497

Əbubəkr (573-634): Səhabə; Dörd xəlifədən birincisi. 206

Əcəm paşa: İranlı şeyx. 270

Ədhəm bəy: 1919-cu ildə İzmir valisi təyin edilmişdir. 554

Əfəndiyev, Abdulla bəy: bax. Əfəndizadə, Abdulla bəy.

Əfəndiyev, Baba əfəndi: Zaqatalada müəllim olmuşdur. 177

Əfəndiyev, Əbdülkərim: Axtı (Dağıstan) sakini. 361

Əfəndiyev, Nurulla əfəndi: Zaqatalada müəllim olmuşdur. 177

Əfəndiyev, Rəcəb əfəndi: Zaqatalada müəllim olmuşdur. 177

Əfəndiyev, Rəşid bəy: bax. Əfəndizadə, Rəşid bəy.

Əfəndizadə, Abdulla bəy İsmayıl əfəndi oğlu (yaxud Əfəndiyev; 1875-1928): Tiflisdə Aleksandr Müəllimlər İnstitutunu bitirmiş, Azərbaycanın bir sıra şəhərlərində müəllimlik etmiş, Şəkidə müəllim kursları və məktəblər açdırmışdır. Şəki Şəhər Bankının və Şəki Şəhər Dumasının sədri olmuşdur. Şəkidən Azərbaycan Parlamentinə üzv seçilmişdir. 468

Əfəndizadə, Hacı Hüseyn (yaxud Əfəndiyev; 1887-1920): Göyçay qəzasından Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin

üzvü seçilmişdir. 133, 469

Əfəndizadə, İdris: müəllim. 428, 429

Əfəndizadə, Məbud: Şəki-Ağdaş Müəllimlər İttifaqının sədri olmuşdur. 429, 456

Əfəndizadə, Məhəmməd Şərif (yaxud Mehmet Şərif Bilgehan; 1887-1954): müəllim. Şamaxıda doğulmuş, Türkiyə və İsveçrədə təhsil almışdır. Türkiyədə mühacirətdə yaşamış, müəllimlik etmiş, təhsil sistemində işləmişdir. 423, 426, 438, 555

Əfəndizadə, Muxtar (1880-1975): Azərbaycanın elm xadimi, şərqşünas. Maarif sahəsində böyük xidmətləri olmuşdur. Ərəş qəzasından Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 357, 468

Əfəndizadə, Mustafa: Qafqazın müftüsü. 2, 4, 80, 212, 304

Əfəndizadə, Rəşid bəy (yaxud Əbdürrəşid bəy; 1863-1942): Azərbaycanın görkəmli maarifçisi. Qori Seminariyasını və Tiflisdə Aleksandr Müəllimlər İnstitutunu bitirmişdir. Zaqafqaziya Sünni Ruhani İdarəsində işləmiş, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllimlik etmişdir. “Uşaq bağçası”, “Bəsirətül-ətfal” dərsliklərinin müəllifidir. Şeir və hekayə də yazmışdır. Müsəlman Müəllimlər İttifaqının üzvü olmuşdur. 508

Əfəndizadə, Şəfiqə (1882-1959): Azərbaycan pedaqoqu və publisisti. 405, 427, 428, 429, 456, 506

Əfi: bax. Seyid Hüseyn Sadiq.

Əhməd I (1590-1617): Osmanlı sultanı; 1603-1617-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 146

Əhməd bəy: Muğanın Azərbaycanlı camaatının, Muğan diktaturasına qarşı döyüşən qüvvələrinin komandirlərindən olmuşdur. 387

Əhməd Cavad (Axundzadə, 1892-1937): Azərbaycanlı şair və ictimai xadim. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin sözləri Əhməd Cavada məxsusdur. 429, 456

Əhməd Cövdət: bax. Pepinov, Əhməd bəy.

Əhməd İzzət paşa (yaxud Əhməd İzzət Furqaç; 1864-1937): Türkiyənin hərbi və siyasi xadimi. Alman ordusunda təlim keçmişdir. Birinci Dünya müharibəsində Şərq Ordular Qrupunun tərkibindəki İkinci Ordunun komandanı olmuşdur. 14 oktyabr – 8 noyabr 1918-ci ildə Osmanlı dövlətinin Sədrəzəmi (Baş naziri) olmuşdur. Türk Qurtuluş Savaşında iştirak etmişdir. Türkiyədə soyadları haqqında qanun çıxdıqdan sonra “Furqaç” soyadını qəbul etmişdir. 380, 554

Əhməd Kamal (Akünal; 1873-1942): müəllim, jurnalist. İstanbulda anadan olmuşdur. 1906-1911-ci illərdə Balaxanıda Nəşri-maarif məktəbinin müdiri olmuşdur. 433

Əhməd Mirzə: bax. Qacar, Əhməd şah.

Əhməd şah: bax. Qacar, Əhməd şah.

Əhməd Şuayb (1876-1910): Türk filosofu və hüquqşünası. 283

Əhməd Tofiq paşa (Okday; 1845-1936): Osmanlı dövlət xadimi. 1909-cu ildə, 1918-1919-cu illərdə və 1920-1922-ci illərdə Baş nazir olmuşdur. Eyni zamanda Osmanlı dövlətinin axırıncı Baş naziri idi. Paris Sülh Konfransında Osmanlı heyətinin rəhbəri olmuşdur. Soyadı qanunu çıxdıqdan sonra “Okday” soyadını qəbul etmişdir. 360, 444, 554

Əhmədəğa: Azərbaycan müəllimi; Müəllimlər İttifaqı Qurultayının nümayəndəsi. 532

Əhmədbəyov: Göyçay qəza idarəsinin kargüzarı olmuşdur. 216

Əhmədbəyova, Rübabə xanım: Göyçay qəza idarəsi kargüzarının arvadı. 216

Əhmədbəyzadə, Soltan bəy: Göyçay Müəllimlər İttifaqı üzvü. 97

Əhmədov, Əsədulla Əhməd oğlu (1867-1941): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi, xeyriyyəçi. Nəşri-Maarif Cəmiyyətinin təsisçilərindən biri idi. Bakı Bələdiyyə Məclisinin, Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin və “Müsavat” partiyasının üzvü olmuşdur. 319, 468

Əhmədov, Mahmud (Məşhədi Mahmud): Bakı sakini. 510

Əhmədov, Murad: “Kaspi” şirkətinin Bibiheybətdəki mədəniində gözetçi işləmişdir. 431

Əhmədov, Mustafa: pəhləvan. 79, 132, 157, 262, 303

Əhmədov, Yusif (yaxud Yusifəli Əhmədov; ? - 1938): Ticarət və Sənaye İttifaqının sədri olmuşdur. Azərbaycan Parlamentinin üzvü idi. 496

Əhmədzadə, Yusif: bax. Əhmədov, Yusif.

Əkbər Əsgər oğlu: İrəvan qəzasının Baş Nəşri kəndindən. 372

Əkbərov, Tağı (Kərbəlayi Tağı): Lənkəran sakini. 388

Ələkbər Məhəmməd oğlu: Bakıda polis işçisi olmuşdur. 534

Ələkbərov, Həsən (Məşhədi Həsən): Bakı sakini. 539, 543

Ələkbərov, İsmayıl: Bakı sakini. 539, 543

Ələmdar Məhəmməd oğlu: Bakıdakı iranlılardan. 321

Ələsgər Baba oğlu: Bakıdakı İran təbəələrindən. 202

Ələsgər Bağır oğlu (Molla Bağır oğlu): Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Əli ibn Əbu Talib (601-661): İslam xəlifəsi, Məhəmməd peyğəmbərin əmisi oğlu və kürəkəni. 206

Əli paşa (? - 1511): Osmanlı imperiyasının dövlət xadimi. 1501-1503 və 1506-1511-ci illərdə sədrəzəm (baş vəzir) olmuşdur. 115, 129

Əli Şövqi: bax. Şeyxzamanlı, Əli Şövqi.

Əli Yusif: bax. Yusifzadə, Əli.

Əliağa Cəfər bəy oğlu (? - 1919): Salyan sakini. 256

Əliağa Piri oğlu: Bakı sakini. 510

Əlibala Paşa oğlu: Şağan kəndinin sakini. 321

Əlif. Əlif.zadə: “Azərbaycan” qəzetində imza; Kürdəmirdən, Şamaxıdan yazmışdır. 204, 350

Əliisgəndərov, Səməd bəy: bax. Əliisgəndərzadə, Səməd bəy.

Əliisgəndərzadə, Səməd bəy: mühəndis; “Müsavat” üzvü. Balaxanı-Sabunçu polis-meysteri olmuşdur. 119, 254, 298

Əlikərimov, Nasir: “Müsavat” üzvü. 202

Əlikərimzadə, Nasir: bax. Əlikərimov, Nasir.

Əliqulu (Kərbəlayı Əliqulu): Bakı sakini; Nağı məscidinin nümayəndəsi. 510

Əliməhəmməd: Bakı və Ətrafının Zəhmətkeş Ziyalılar İttifaqının üzvü olmuşdur. 532

Əlipaşa Gülmirzə oğlu: Bakı sakini. 510

Əlirza Məhəmmədəli oğlu: Bakı sakini. 539

Əliverdibəyov, Qara bəy (1879-1929): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 15, 356, 357, 358

Əliverdili, Qara: bax. Əliverdibəyov, Qara bəy.

Əliverdiyev, Qara bəy: bax. Əliverdibəyov, Qara bəy.

Əliyev: Şüvəlan sakini. 321

Əliyev, Dadaş: Bakıda, Hacı İmaməli məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Əliyev, M.: praporşik. 408

Əliyev, M.: Bakı Hərbi Çağırış İdarəsinin sədri. 330

Əliyev, Məhəmməd: Bakı limanının polis müfəttişliyinin məmuru olmuşdur. 253

Əliyev, Mirzəağa: bax. Əlizadə, Mirzəağa.

Əliyev, Yusifəli: Ticarət və Sənaye nazirinin müavini olmuşdur. 353, 479, 481, 488

Əlizadə, Hümmət: “Müsavat” partiya-sının Balaxanı şöbəsinin üzvü olmuşdur. 322

Əlizadə, İsa (Mirzə İsa): Gəncə sakini. 180

Əlizadə, Mirzəağa (1883-1954): Azərbaycan aktyoru. “Həmiyyət”, “Nicat” truppalarında çıxış etmişdir. 1924-cü ildən etibarən Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında çalışmış, 1949-cu ildə Xalq artisti adına layiq

görülmüşdür. 53, 74, 105, 124, 125, 131, 544, 565

Əmanulla xan (1892-1960): Əfqanıstan hökmdarı. 1919-1926-cı illərdə Əfqanıstan əmiri, 1926-1929-cu illərdə Əfqanıstan şahı olmuşdur. 259

Əmidulla: Qubanın Nügədi kəndinin sakini. 48

Əminov, Ağa Məshədi Kərim oğlu (yaxud Əminzadə; 1888-1921): “Müsavat” partiya-sının, Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 1919-cu ildə Ticarət və Sənaye naziri vəzifəsini tutmuşdur. 184, 440, 488

Əminzadə, Əbülqasım əfəndi: Şamaxı və Bakının sünniməzhəb qazısı olmuşdur. 304

Əmioğlu, Əli: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məshəddən məktub göndərmişdir. 419

Əmir Xan: Bakıdakı ingilis qoşunlarının müsəlman zabitlərindən olmuşdur. 482

Əmiraslanov, Əliabbas: Bakıda Naberejni küçədə (indiki Neftçilər prospektində) dükkanı olmuşdur. 326

Əmircanov, Əbdüləli bəy (1870-1948): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Tiflisdə Müəllimlər İnstitutunu bitirmiş, Azərbaycanın bir sıra yerlərində müəllim işləmişdir. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində Maliyyə naziri, Dövlət Nəzarəti naziri vəzifələrini tutmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra Türkiyəyə mühacirətə getmişdir. 458, 470

Əmirov: Ticarət limanının müdiri olmuşdur. 561

Əmirov, Əsəd bəy Abdulla bəy oğlu (1887 - ?): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; həkim. Bakı Bələdiyyəsinin, Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. 468

Ənvər paşa (1881-1922): Osmanlı dövlətinin hərbi və siyasi xadimi. İttihad və Tərəqqi cəmiyyətinin liderlərindən idi. 1914-1918-ci illərdə Osmanlı dövlətinin Hərbi naziri, Baş Qərargah rəisi olmuşdur. Türk

xalqlarını birləşdirmək uğrunda mübarizə aparmışdır. 312, 313, 314, 315, 336, 500, 528

Ərdəbili, Ələsgər: Tehrandə nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Ərəbli, Hüseyn (yaxud Hüseyn Ərəblinski; Xələfov; 1881-1919): Azərbaycanın teatr aktyoru və rejissoru. “Nicat”, “Səfa”, Hacıbəyli Qardaşları müdiriyyəti truppalarında çıxış etmişdir. 179

Ərəblinski, Hüseyn: bax. Ərəbli, Hüseyn.
Əsədbala Hüseynbala oğlu: Bakı sakini. 461

Əsədullazadə, Məhəmmədəli (yaxud Məhəmmədəli Tabaqçı). 74, 75, 127, 506

Əsgər Vəli oğlu (Molla Vəli oğlu): Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Əsgərzadə: Azərbaycan müəllimi; Müəllimlər İttifaqı Qurultayının nümayəndəsi. 532

Əsgərzadə, Abbas: İrəvan sakini. 49

Əşrəf Abbas oğlu: Salyan sakini. 176

Əzimzadə, Süleyman bəy. 119

Əziz Əli oğlu: Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Əziz İbrahim oğlu: Ərdəbilli. 352

Əziz İbrahimxəlil oğlu (Hacı Əziz əfəndi Hacı İbrahimxəlil oğlu): Ərəş qəzasında prixod mollası; Ərəş və Cavanşir qəzalarının qazısı olmuşdur. 304

Əziz Qurbanəli oğlu: Ramanada fəhlə olmuşdur. 275

Faddeyev, Semyon Andreyeviç (1835-1909): Rusiyanın hərbi xadimi, general. 1905-1906-cı illərdə Bakının general-qubernatoru olmuşdur. 400

Fatma Həsən qızı (Fatma xanım Həsən qızı): Bakı sakini. 510

Fatma Süleyman qızı: Bakı sakini. 461

Faysal I (1885-1933): Hicaz kralı Şərif Hüseynin oğlu idi. 1920-ci ildə Suriya kralı, 1921-1933-cü illərdə İraq kralı olmuşdur. 34
Ferdinand I [Ferdinand I, 1861-1948]:

Bolqarıstan çarı. 1908-ci ildə Üçüncü Bolqar çarlığının əsasını qoymuşdur. Bolqarıstanın Birinci Dünya müharibəsində məğlubiyətindən sonra, 3 oktyabr 1918-ci ildə oğlu III Borisin xeyrinə taxtdan çəkilməmişdir. 184

Ferdinand I [Ferdinand I; 1865-1927]: Rumıniya kralı. 1914-1927-ci illərdə taxtda olmuşdur. 470, 489

Feyzulla: Salyan sakini; çayçı. 256

Feyzulla Sadiq oğlu (Məşhədi Sadiq oğlu): Salyan sakini. 177, 181

Feyzullazadə, Şixəli (Hacı Şixəli): Bakıda “Səadət” mədrəsəsinin müdiri olmuşdur. 461

Fərəc Cəfərqulu oğlu: Salyan sakini. 176

Fərəczadə, Zülfüqar: “Müsavat” partiyası Mərkəzi Komitəsinin və Bakıdakı Zəngəzurlular Komitəsinin üzvü olmuşdur. 371

Fətəli Fətəli oğlu: Dəllər kəndinin sakini; Müsəlman Korpusunda xidmət etmişdir. 342

Fətəlizadə, Əli: Zəngəzur qəzasının Xocahan kəndinin sakini. 72

Fəttah Əbdussultan oğlu (Hacı Əbdussultan oğlu; ? - 1919): Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Fəttah İsmayıl oğlu: Qubanın Rük kəndinin camaat nümayəndəsi olmuşdur. 368

Filatov: Tsaritsında bolşevik qoşunlarının rəhbərlərindən olmuşdur. 10

Firidun Teymur oğlu: Şağın kəndinin sakini. 321

Fiskin: Azərbaycan Sosial Müdafiə Nazirliyi Dəftərxanasının müdiri olmuşdur. 14

Flober, Qüstav [Gustave Flaubert; 1821-1880]: Fransız realist yazıçısı. 278

Foş, Ferdinand [Ferdinand Foch, 1851-1929]: Fransanın hərbi xadimi, marşal. 60, 135, 379

Frans Ferdinand [Franz Ferdinand; 1863-1914]: Avstriya böyük hersoqu. Suiqəsd nəticəsində öldürülməsi Birinci Dünya müharibəsinin başlanmasına bəhanə olmuşdur. 242, 259

Fridrix Avqust II [Frederick Augustus II, Grand Duke of Oldenburg; 1852-1931]: 1900-1918-ci illərdə Oldenburq Böyük hersoqu. 302

Fridrix, Stefan (yaxud İştvan Fridrix) [István Friedrich; 1883-1951]: Macarıstanın siyasi xadimi. 359

Gegeçkori, Yevgeni Petroviç (1881-1954): Gürcüstanın dövlət xadimi. Menşevik. Hüquq təhsili almışdır. Zaqafqaziya Komissarlığının sədri seçilmişdi. Gürcüstan müstəqilliyini elan etdikdən sonra xarici işlər naziri, 1921-ci ildə isə ədliyyə naziri oldu. Gürcüstanın sovetləşməsinin ardından mühacirət etdi. 45, 122, 162, 415

Gənc Əli İbad: pəhləvan. 1, 53, 106, 132, 211, 235, 303, 329, 439

Gimranov: Türkmən komissarı. 214

Gülbacı Yarməhəmməd qızı: Bakı sakini. 510

Gvoans: kapitan. 151

H. R.: “Azərbaycan” qəzetindəki imzalarından biri; bax. Məhəmmədbəyli, Hüseyn Rza.

H. S.: “Azərbaycan” qəzetində imza. 387

Hacı Axund (lənkeranlı). 561

Hacı Bəşir (? - 1919): Dərbənd sakini. 361

Hacı Cəbrayıl oğlu (Gəncəli). 75

Hacı xan: İran konsulunun Xaçmazdakı naibi. 322

Hacı Molla Səlim əfəndi: bax. Axundzadə, Hacı Mirzə Səlim.

Hacı Rza xan: İranlı qoşun başçısı. 12

Hacıabdullazadə, Ruhulla (Molla Ruhulla): Bakıda, Hacı Baba təkyəsinin və Qasım bəy məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Hacıbababəyov, Hüseynağa (1898-1972): Azərbaycanın opera müğənnisi. Azərbaycan SSR Xalq artisti. Şamaxıda anadan olmuşdur. 1, 210, 236, 300

Hacıbababəyov, Mehdi bəy (1871-1925): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Zaqafqaziya Seyminin, Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuşdur. 356, 468, 469

Hacıbəyli, Üzeyir (1885-1948): Azərbaycanlı

canlı bəstəkar, musiqişünas, publisist, pedaqoq və ictimai xadim. Azərbaycanın müasir peşəkar musiqi sənətinin və milli operanın banisi. Dövrünün bir sıra qəzet və jurnallarında, o cümlədən “Azərbaycan” qəzetində məqalə, felyeton, hekayə və miniatürlərlə çıxış etmişdir. “Azərbaycan” qəzetinin redaktorlarından biri olmuşdur. Sovet dövründə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının rektoru, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü olmuşdur. Azərbaycan SSR-in və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnlərinin musiqisinin müəllifidir. 105, 131

Hacıbəyli, Zülfüqar (1884-1950): Azərbaycanlı bəstəkar. Üzeyir Hacıbəylinin böyük qardaşdır. 483, 544

Hacıəliyev, Səməd bəy: bax. Hacıəlizadə, Səməd bəy.

Hacıəlizadə, Səməd bəy (yaxud Hacıəliyev): Azərbaycanın maarif xadimi. Məsəlman Zəhmətkeş Ziyalıları İttifaqının üzvü olmuşdur. 508

Hacıxanov: Dağıstan Parlamentinin üzvü; tələbə. 409

Hacınacəfquluzadə, Kazım (Kərbəlayı Kazım): bax. Kazım Nəcəfqulu oğlu.

Hacınski, Camo bəy (1888-1942): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuş, Poçt və Teleqraf naziri vəzifəsini tutmuşdur. Bakı və Ətrafının Zəhmətkeş Ziyalıları İttifaqının üzvü olmuşdur. 1938-ci ildə sürgün edilmiş, həbs düşərgəsində ölmüşdür. 54, 80, 133, 391, 414, 518, 544

Hacınski, İsa bəy (1860-1919): Azərbaycanın ən böyük neft sənayeçi və xeyriyyəçilərindən biri. 226

Hacınski, Mehdi bəy Süleyman bəy oğlu (yaxud Hacızadə; 1879-1941): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Bakı Şəhər Dumasının, “Nicat” və “Səfa” cəmiyyətlərinin üzvü, Daxili İşlər nazirinin müavini, Azərbaycan Parla-

mentinin üzvü idi. Parlamentin katibi vəzifəsini tutmuşdur. 290, 356, 357, 469, 494, 523

Hacinski, Məhəmməd həsən (1875-1931): Azərbaycanın dövlət xadimi. Peterburq Texnologiya İnstitutunu bitirmişdir. Cümhuriyyətdən əvvəl Bakının abadlaşdırılmasında xidmətləri olmuşdur. Zaqafqaziya Seyminin üzvü idi. Zaqafqaziya Demokratik Federativ Respublikasında Ticarət və Sənaye naziri vəzifəsini tutmuşdur. Azərbaycan Milli Şurasının üzvü idi. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində Xarici İşlər naziri, Dövlət Nəzarəti naziri, Maliyyə naziri, Daxili İşlər naziri, Ticarət, Sənaye və Ərzaq naziri kimi vəzifələrdə işləmişdir. Cümhuriyyətin süqutundan sonra repressiyaya məruz qalmışdır. 475

Hacıyev, Hüseyn: Bakıda, Şeyx İbrahim məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Hakimov: Balaxanıda polis sahə rəisi olmuşdur. 322

Haqverdi Əziz oğlu: Bakıda fəhlə olmuşdur. 485

Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy (1870-1933): Azərbaycanın yazıçısı və dramaturqu, ədəbiyyatşünası və teatr xadimi. Azərbaycan Cümhuriyyətinin Dağıstandakı siyasi nümayəndəsi olmuşdur. 274, 280, 427

Halim Sabit bəy (1883-1946): Tatar əsilli türk ziyalı. Kazanda doğulmuşdur. 1901-ci ildə təhsil məqsədi ilə İstanbula getmişdir. Daha sonra İstanbulda müxtəlif dərəcəli təhsil ocaqlarında dərs demişdir. 1919-1939-cu illərdə ticarətlə məşğul olmuş, bir çox Avropa ölkəsini gəzmişdir. İkinci Dünya müharibəsi başladıqdan sonra Türkiyəyə qayıdaraq “İslam Ensiklopediyası”nın nəşr bürosunda və Din İşləri Qurumunda işləmişdir. Ziya Gökalp, Əhməd Ağaoğlu kimi türkçülərlə yaxın dostluq əlaqələri var idi. 559

Haller, Yozef [Józef Haller; 1873-1960]: Avstriya-Macaristanın və Polşanın hərbi

xadimi, general. 1919-cu ilin ortalarında general Hallerin qoşunları Rusiyada Qırmızı orduya qarşı döyüşürdü. 500

Hamazasp: bax. Srvandzyan, Hamazasp.

Harbord, Ceyms [James Harbord; 1866-1947]: Amerikanın hərbi xadimi; general-leytenant. Birinci Dünya müharibəsindən sonra vəziyyəti yerində öyrənmək məqsədi ilə Yaxın Şərqə, Anadoluya və Qafqaza göndərilən Amerika missiyasının rəhbəri olmuşdur. 325

Harmsvort, Sesil [Cecil Harmsworth; 1869-1948]: Britaniyanın siyasi xadimi. 1915-ci ildə Daxili İşlər nazirinin müavini, 1919-cu ilin əvvəlindən 1922-ci ilin axırlarına qədər Britaniya Parlamentində Xarici İşlər üzrə Dövlət Katibinin müavini olmuşdur. 241

Haskell, Vilyam Nefyu [William Nafew Haskell; 1878-1952]: Amerikanın hərbi və ictimai xadimi; general-leytenant. Amerika Yardım Administrasiyasının [American Relief Administration] heyətində Rusiyada xidmət etmiş, 1921-1923-cü illərdə bu qurumun Rusiya direktoru olmuşdur. 309, 410, 520, 555, 556, 557, 563, 564

Heybət Allahqulu oğlu: Kiş kəndinin sakini. 437

Heybət zadə, Əbdülhüseyn: “Müsavat” partiyasının Əmirhacıyan şöbəsinin katibi olmuşdur. 371

Heydər Hüseyn oğlu: “Russki neft” şirkətində işləmişdir. 96

Heydər, Əliəkbər: Xəzər Müstəhlilər İttifaqı “Kooperatsiya”nın Müavinət şöbəsində işləmişdir. 54

Heydər, Qədir: bax. Heydər zadə, Qədir.

Heydər zadə, Qədir: Azərbaycan jurnalisti. 54

Heyq, Duqlas [Douglas Haig; 1861-1928]: Britaniyanın hərbi xadimi; feldmarşal. 81

Hənifə Babaəli oğlu: Şağan kəndinin sakini. 437

Hənifə Bəhman oğlu: Bakı sakini. 461

Həsən Kərim oğlu (Hacı Kərim oğlu): Bakı sakini. 432

Həsən Təhsin: bax. Uzer, Həsən Təhsin

Həsən Ziya: bax. Həsənzadə, Həsən Ziya.

Həsənov, Əliəğa (1871-1933): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; Cümhuriyyət dövründə Maliyyə naziri, Dövlət Müfəttişi, Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. “Nəşri-maarif” cəmiyyətinin yaradılmasında və fəaliyyətində yaxından iştirak etmiş, Bakı Şəhər Dumasının üzvü olduğu dövrdə Şollar su kəmərinin çəkilişi və şəhərdəki digər quruculuq-abadlıq işlərində xüsusilə böyük xidməti olmuşdur. 28, 158

Həsənzadə, Əliəğa: bax. Həsənov, Əliəğa.

Həsənzadə, Həsən Ziya: şair. 280

Hilal Allahverdi oğlu: Zəngəzurlu. 352

Hindenburq, Paul fon (Paul von Hindenburg, 1847-1934): Almaniyanın hərbi və siyasi xadimi, Birinci Dünya müharibəsinin ən məşhur sərkərdələrindən biri. 1925-1934-cü illərdə Almaniya prezidenti olmuşdur. 10, 135, 471

Hohenberq, Ernst fon [Ernst von Hohenberg; 1904-1954]: Hohenberq hersoqu (1914-1919-cu illərdə). Avstriya böyük hersoqu Frans Ferdinandın oğlu idi. 259

Hohenberq, Maksimilian fon [Maximilian von Hohenberg; 1902-1962]: Hohenberq hersoqu (1914-1919-cu illərdə). Avstriya böyük hersoqu Frans Ferdinandın oğlu idi. 259

Huver, Herbert [Herbert Hoover; 1874-1964]: Amerikanın ictimai-siyasi xadimi. 1918-1923-cü illərdə Avropa ölkələrinə qida köməyi göstərən Amerika Yardım Administrasiyasının [American Relief Administration] rəhbəri olmuşdur. 1929-1933-cü illərdə 31-ci ABŞ prezidenti olmuşdur. 310, 443

Hüseyn Qasım oğlu (Kərbəlayı Hüseyn): Bakıdakı İranlılardan. 514

Hüseyn Məşhədiqulu oğlu: Bakıda fəhlə olmuşdur. 485

Hüseyn Nazim paşa (1848-1913): Os-

manlı dövlət xadimi; 1912-1913-cü illərdə Hərbiyyə naziri olmuşdur. 312, 315, 444

Hüseyn Rauf (Orbay; 1881-1964): Türkiyənin hərbi və siyasi xadimi. 1911-1912-ci illər Osmanlı-İtaliya müharibəsində və Balkan müharibələrində qəhrəmanlıq göstərmişdir. 1918-ci ilin oktyabr ayında Bəhriyyə naziri olmuş, Mudros sazişini Osmanlı dövləti adından imzalamışdır. 192, 206, 380, 500, 528

Hüseyn Rza oğlu: Ərdəbilli. 392

Hüseynəliyev, Əliməhəmməd: müəllim. 457

Hüseynqulu: Azərbaycan müəllimi; Müəllimlər İttifaqı Qurultayının nümayəndəsi. 532

Hüseynqulu Abbas oğlu: Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Hüseynqulu Aydınmir oğlu (Kərbəlayı Hüseynqulu): Bakı sakini. 510

Hüseynov, Əsgər: Bakıda, üçüncü sahənin qorodovoyu olmuşdur. 432

Hüseynov, Xəlil: bax. Hüseynzadə, Xəlil.

Hüseynzadə: “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 127

Hüseynzadə, Ələkbər (1887-1967): teatr və kino aktyoru. Azərbaycan SSR Əməkdar artisti idi. 300, 483, 565

Hüseynzadə, Əli bəy (1864-1940): Azərbaycanın və Türkiyənin görkəmli ictimai xadimi, eyni zamanda həkim, publisist və pedaqoq. 119

Hüseynzadə, Xeyrulla. 325, 328

Hüseynzadə, Xəlil Hacı Mahmud oğlu (1890-1943): Azərbaycan aktyoru və rejissoru. 126, 257, 355, 483, 544

Hüseynzadə, Məhərrəm (Məşhədi Məhərrəm): “Müsəvat”ın Sabunçu şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Hüseynzadə, Tağı: “Azərbaycan” qəzetinə İrəvan quberniyası müsəlmanları haqqında məktub yazmışdır. 487

X.: “Azərbaycan” qəzetində imza; bax. İbrahimov, Xəlil.

X. xanım: Bakı sakini, Torqovı (indiki Nizami) küçəsində yaşamışdır. 320

Xaqani Şirvani (Əfzələddin Xaqani): XII əsrdə yaşamış Azərbaycan şairi. Fars dilində yazmışdır. 141

Xalxali, Mirzə Ələkbər: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Xanağa Məşhədiağa oğlu: Qusar sakini. 539

Xasməmmədov, Xəlil bəy (yaxud Xasməhəmmədov; 1873-1947): Azərbaycanın dövlət xadimi. Moskva Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Rusiya Dövlət Dumasının, Azərbaycan Milli Şurasının üzvü olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində portfelsiz nazir, Ədliyyə naziri, Daxili İşlər naziri kimi vəzifələr tutmuşdur. Azərbaycanın Türkiyədə səfiri təyin edilmiş, Cümhuriyyətin süqutundan sonra Azərbaycana qayıtmamışdır. Siyasi fəaliyyətini mühacirətdə də davam etdirmişdir. 562

Xatısov, Aleksandr İvanoviç (1874-1945): Erməni ictimai-siyasi xadim, “Daşnaksutyun” partiyasının üzvü idi. Müxtəlif dövrlərdə Ermənistanın Baş naziri, Səhiyyə, Daxili İşlər və Xarici İşlər naziri olmuşdur. Ermənistanın sovetləşməsindən sonra Fransa və Portuqaliyada mühacirətdə yaşamışdır. 299, 387

Keyrullazadə, Xeyrəddin: “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin sədri. 322, 327, 328

Xədicə Qasım qızı: Bakı sakini. 510

Xələf Qurbanqulu oğlu: Mərdəkan sakini. 321

Xəlifəzadə, Məhəmmədəli: Şəki ziyalılardan, müəllim. 405, 428, 429, 532, 551

Xəlil bəy: Qafqaz İslam Ordusu zabiti, mayor (binbaşı); Naxçıvanda və onun ətrafındakı türk hərbi hissələrinin komandanı təyin edilmişdi. 73, 100

Xəlil Cavad oğlu (Məşhədi Cavad oğlu): Şamaxı sakini. 231

Xəlil İbrahim: bax. İbrahimov, Xəlil.

Xəlil paşa: Xəlil Qut (1882-1957). Osmanlı İmperiyasının hərbi xadimi. İttihad və Tərəqqi cəmiyyətinin üzvü olmuşdur. Ənvər paşanın əmisi (Ənvər paşadan 1 yaş kiçik idi), eyni zamanda Hərbi Akademiyada Mustafa Kamalın (Atatürk) sinif yoldaşı olmuşdur. Birinci Dünya müharibəsində İraq cəbhəsində böyük müvəffəqiyyət qazanmış, Qafqaz İslam Ordusu ilə birgə Bakıya daxil olmuş, Türk Qurtuluş Savaşında iştirak etmişdir. 336

Xəlilbəyli, Balabəy: Bakıda, Vorontsovski (indiki İslam Səfərli) küçəsində yerləşən “Dardanel” yeməxanasının müdiri olmuşdur. Tiflisdə “Kaspi” mehmanxanasını açmışdır. 396

Xəlilov, Mikayıl Maqomedoviç (1869-1935): Rusiyanın hərbi xadimi; general-mayor. Lak əsillidir. 1918-ci ilin axırlarından Könüllü orduya qoşulmuşdur. 1918-1920-ci illərdə Dağıstanın hərbi komendantı olmuşdur. Kotsevdən sonra Dağıstan Hökumətinə rəhbərlik etmişdir. Daha sonra Türkiyəyə mühacirətə getmişdir. 197, 198

Xəlilzadə, Şıxəli: “Müsavat”ın Sabunçu şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Xocahanski, Musa Lütfəli oğlu (Musa bəy Lütfəli bəy oğlu): Zəngəzur qəzasının Xocahan kəndinin sakini. 72

Xocayev, İsaq Nikitiç: Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur; Erməni fraksiyasına daxil idi. 469

Xosrov II (Xosrov Pərviz; 570-628): Sasani şahı; 591-628-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 419

Xoyi, İsmayıl: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Xoylu, Ağa Hacı: İranlı din xadimi. 419

Xoyski, Əmir xan (1888-1954): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi, milli istiqlal hərəkatının iştirakçısı. Bakı qubernatorunun müavini, eləcə də bir sıra yerlərdə qəza rəisi olmuşdur. 39, 63, 64, 122, 298, 408, 409, 459, 562

Xoyski, Fətəli xan (1875-1920): Azərbaycan Cümhuriyyətinin qurucularından biri, görkəmli dövlət xadimi. Moskva Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Bakı Şəhər Dumasının sədri (1917-1918), Zaqafqaziya Seyminin üzvü və Zaqafqaziya Federativ Respublikasının Xalq Maarifi naziri (1918) olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyətinin ilk hökumətinin sədri seçilmiş, Cümhuriyyət dövründə bir neçə dəfə Baş nazir, eləcə də Daxili İşlər naziri, Ədliyyə naziri, Xarici İşlər naziri vəzifələrini icra etmişdir. Bolşevik işğalından sonra Tiflisə mühacirət etmiş və orada erməni daşnakları tərəfindən şəhid edilmişdir. 41, 193

Xudu: Salyandan “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 127

Xuramoviç, İsmayıl bəy: Tiflisdə Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin sədri olmuş, Azərbaycanın Gürcüstandakı siyasi nümayəndəliyinin katibi, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Dəftərxanasının direktoru vəzifəsini tutmuşdur. 216

İbrahim xan (yaxud İbrahim Xəlil xan; 1732-1806): Qarabağ xanı. 344

İbrahim Nəcəfqulu oğlu (Kərbəlayi Nəcəfqulu oğlu): Salyan sakini. 176

İbrahimli, Miryusif: “Müsavat”ın Bakı Mərkəzi Komitəsinin üzvü. 458

İbrahimli, Yusif (Məşhədi Yusif): Azərbaycan Dəmiryolu İdarəsində işləmişdir; “Müsavat” üzvü olmuşdur. 254, 255, 274, 511

İbrahimov, Xəlil (Xəlil İbrahim; Xəlil İbrahimzadə; 1892-1938): Azərbaycanlı müəllim, publisist və tənqidçi. Şuşada anadan olmuşdur. Bakıda müəllim işləmiş, müxtəlif qəzet və jurnallarda, o cümlədən “Azərbaycan” qəzetində yazılar dərc etdirmiş, bir müddət “Azərbaycan” qəzetinin “müvəqqəti müdiri” olmuşdur. 1938-ci ildə həbs edilərək güllələnmişdir. 24, 50, 76, 102, 107, 128, 154, 181, 206, 219, 232, 258, 282, 301, 316, 326, 327, 331, 353, 372, 392, 411,

437, 462, 488, 515, 540, 566

İlyəşeviç: Muğanda Azərbaycan Cümhuriyyətinin ordusuna qarşı döyüşən qüvvələrin komandirlərindən biri olmuşdur. 44, 72, 149

İlyuşkin, Pyotr Fyodoroviç: Bakı Şəhər İdarəsinin və Bakı Şəhər Dumasının üzvü olmuşdur. 1917-ci ildə Bakı Şəhər İdarəsinin rəisi və Bakı qubernatoru vəzifələrini müvəqqəti olaraq icra etmişdir. Cümhuriyyət dövründə Bakı Şəhər İdarəsinin rəisi olmuş, sovet dövründə isə Bakı Şəhər Sovetində müxtəlif vəzifələrdə işləmişdir. 406

İmaməli İsa oğlu: İrəvan qəzasının Baş Noraşen kəndindən. 372

İman Abbasmirzə oğlu: Ramanı kəndinin sakini. 321

İonesyan: Qarabağ ermənilərinin liderlərindən olmuşdur. 537, 538

İosif Avqust [Joseph August; 1872-1962]: ershersoq; 1918-1919-cu illərdə Macarıstan regenti olmuşdur. 240, 242, 259, 305, 310, 327, 334, 447, 463, 548, 567

“İrani Nejad”: “Azərbaycan” qəzetində imza. 280

İsa Peyğəmbər. 70, 455

İsa Yusif oğlu (Hacı İsa əfəndi Molla Yusif oğlu): Ərəş və Cavanşir qəzalarının qazısı olmuşdur. 304

İsgəndər xan. 230

İsgəndərov, Ter-Xambapet: Şuşada baş keşiş olmuşdur. 512

İskəndərzadə, Əsədulla: “Azərbaycan” qəzetinin Salyan müxbiri Rüstəm İskəndərzadənin qardaşı. 176

İskəndərzadə, Rüstəm (? - 1919): Salyan sakini, “Müsavat”ın Salyan komitəsinin katibi; “Azərbaycan” qəzetinə yazı göndərmişdir. 21, 22, 23, 98, 101, 176

İslam Abdulla oğlu (Məşhədi İslam): Bakı sakini. 390

İslam Abdulla oğlu (Kərbəlayi İslam Məşhədi Abdulla oğlu): Bakı sakini. 510

İslambulçu, Mirhüseyn (Hacı Mirhü-

seyin): Tehrandə nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

İslamov, Məhəmməd Qulu: Bakıda, Hacı İbrahim məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

İsmayıl Abdulla oğlu: “Ruski neft” şirkətində işləmişdir. 96

İsmayıl Fərhad oğlu (Kərbəlayı Fərhad oğlu): Zəngəzur qəzasının Xocahan kəndinin sakini. 72

İsmayıl Hüseynəli oğlu: Bakıdakı iranlılardan; Çuxur karvansara yanında dükanı olmuşdur. 514

İsmayıl Yunis oğlu (Molla Yunis oğlu). 127

İsmayılov, Rəşid bəy (1877-1942): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi, pedaqoq və publisisti. İrəvan Müəllimlər Seminarıyasında oxumuşdur. Qafqazın müxtəlif yerlərində pedaqoji və publisistik fəaliyyətlə məşğul olmuşdur. Azərbaycan tarixi və ədəbiyyatına dair əsərlər yazmışdır. Araz Türk Cümhuriyyəti Hökumətinin nümayəndəsi olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökuməti Dəftərxanasının müdiri olmuşdur. Sovet dövründə repressiyaya məruz qalmışdır. 42

İsmət Abbas qızı: Bakı sakini. 510

İsrafilbəyov, Ağa bəy: bax. İsrəfilzadə, Ağababa bəy.

İsrafilbəyzadə, Ağa bəy: bax. İsrəfilzadə, Ağababa.

İsrafilzadə, Ağababa bəy (yaxud İsrəfilbəyli): Azərbaycanın maarif xadimi; dərslik müəllifi; Bakı Müəllimlər İttifaqının üzvü. 35, 36, 94, 96, 101, 171, 227, 389, 402, 405, 427, 428, 456

İstanbulinski: bax. Stamboliyski, Aleksandr.

“İzçi”: Gəncədən “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 127

İzçi M. R.: “Azərbaycan” qəzetində imza. 117

Jan-de-Kolon: pəhləvan. 27, 79, 132, 157, 375, 465, 543

Jukovski, Vasili Andreyeviç (1783-1852): Rus şairi; rus poeziyasında romantizmin banilərindən biri kimi qəbul edilir. 463

Kalantarov: Şuşa ermənilərindən. 34

Kaledin, Aleksey Maksimoviç [1861-1918]: Rusiyanın hərbi xadimi; general; Don kazaklarının atamanı. 19, 20

Kalinkus. 488, 514

Kalişeviç, Aleksandr: pəhləvan. 27, 106, 132, 157, 262, 329, 355, 465

Kamil paşa (Qıbrıslı Məhməd Kamil paşa; 1833-1913): Osmanlı dövlətinin siyasi xadimi. Dörd dəfə (1885-1891-ci illər arasında, 1895-ci ilin oktyabr-noyabr aylarında, 1908-1909-cu illərdə, 1912-1913-cü illərdə) Sədrəzəm (Baş nazir) olmuşdur. 312, 314, 315

Kanabolski. 408

Karl I, Frans İosif [Karl I. Franz Josef; 1887-1922]: Avstriya-Macaristan imperatoru; 21 noyabr 1916 – 12 noyabr 1918 tarixləri arasında hakimiyyətdə olmuşdur. 398, 412

Karol II [Carol II; 1893-1953]: Rumıniya kralı I Ferdinandın oğlu və vəliəhdi; 1930-1940-cı illərdə Rumıniya kralı olmuşdur. 470, 489

Karpinski: Bakı gömrükxanasında işləmişdir. 474

Kartuşyov, Anton Vladimiroviç (1875-1960): Rusiyanın dövlət xadimi; mühacirətə getmişdir. 398

Kazım Nəcəfqulu oğlu (Kərbəlayı Kazım Hacı Nəcəfqulu oğlu): Bakıda, Məhəmməd-yar məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Kazım Zeynal oğlu (Kərbəlayı Kazım): Bakı sakini. 510

Kazımoğlu: bax. Seyid Hüseyn Sadiq.

Kazımov, Kazım: Hacıbəyov Qardaşları truppasının əməkdaşı. 483

Kazımzadə, Abbasqulu (1882-1947): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuşdur. 119, 202, 255, 405, 561

- Kazımadə, Kazım: bax. Kazımov, Kazım.
- Kazımadə, Nadir: “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin üzvü olmuşdur. 118
- Kerenski, Aleksandr Fyodoroviç (1881-1970): Rusiya Müvəqqəti Hökumətinin (iyul-noyabr 1917) başçısı. 1918-ci ildə mühacirətə getmişdir. 293, 335, 422
- Kerjentsev, Platon Mixayloviç (1881-1940): Rusiyanın ictimai-isiyasi xadimi; diplomat və jurnalist. 335
- Kerzon, Corc Nataniel [George Nathaniel Curzon; 1859-1925]: İngiltərənin dövlət xadimi. 1916-1925-ci illərdə Lordlar Palatasının başçısı, 1919-1924-cü illərdə Xarici İşlər naziri olmuşdur. 499
- Kərim Məhəmməd oğlu (Kərim əfəndi Molla Məhəmməd oğlu): Göyçayın Qarabaqqal kəndinin mollası olmuşdur. 80
- Kərimov, A.: Bakıda əmlak kontoru olmuşdur. 105
- Kərimov, Nurməhəmməd: Məhəmmədli məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484
- Kərimzadə, Əli: “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin üzvü. 433
- Kərimzadə, Əli: “Russki neft” şirkətində işləmişdir. 96
- Kərimzadə, Rəhim: Maarif Nazirliyi dəftərxanasında işləmişdir. 183
- Kəsəmənki, Şirin bəy (1887-1920): Azərbaycanın hərbi xadimi; polkovnik. Praporşiklər məktəbinin rəisi, İkinci Bakı Piyada alayının komandiri olmuşdur. 64
- Kiçik Tələt bəy: bax. Muşkara, Tələt.
- Kiçikxanov, Bayram Niyazi oğlu (yaxud Kiçikxanlı; 1889-1922): Azərbaycanın siyasi xadimi. Zaqatalada maarif müfəttişi işləmişdir. Zaqataladan Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmiş, eyni zamanda Parlamentin katibi olmuşdur. “Əhrar” partiyasının üzvü idi. 177, 468
- Kirpiçnikov, Aleksandr İvanoviç (1845-1903): Rus filoloqu və ədəbiyyat tarixçisi. 90
- “Kişi oğlu”: Qubadan “Azərbaycan” qəzetinə məktub göndərmişdir. 435
- Klattebak: Azərbaycandakı ingilis ordusunun zabiti; polkovnik. 88, 152, 337
- Klemanso, Jorj [Georges Clemenceau; 1841-1929]: Fransanın dövlət xadimi. 1906-1909 və 1917-1920-ci illərdə Baş nazir olmuşdur. 11, 110, 337, 360, 381, 418, 449, 451, 563
- Klenevski, Viktor Viktoroviç (1883 - ?): Milliyyətə polyak olan Klenevski Slavyan-Rus Cəmiyyətindən Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmiş, 1919-cu ilin mart-dekabr aylarında Sosial Təminat naziri olmuşdur. 167
- Kolçak, Aleksandr Vasilyeviç (1874-1920): Rusiyanın hərbi və siyasi xadimi; admiral. Ağqvardiyaçılar hərəkatının başçısı, Rusiyanın Ali rəhbəri (noyabr 1918 – fevral 1920) və Rus ordusunun Ali Baş komandanı (noyabr 1918 – yanvar 1920) olmuşdur. 9, 60, 62, 70, 84, 85, 86, 110, 111, 137, 163, 165, 185, 188, 215, 242, 244, 245, 265, 277, 293, 332, 333, 335, 337, 360, 398, 422, 447, 450, 451, 497, 498, 499, 500, 521, 528, 547
- Kolduell, Con Lourens [John Lawrence Caldwell; 1875-1922]: Amerika diplomatu; 1914-1921-ci illərdə Amerikanın İranda səfiri olmuşdur. 449
- Kondratyev: Maarif Nazirliyi Dəftərxanasında kargüzar müavini olmuşdur. 36
- Konstantin I (1866-1923): Yunanıstan kralı; 1913-1917 və 1920-1922-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 447, 463, 553
- Kopelioviç, Samuil İzrailoviç: Bakıda fəaliyyət göstərmiş həkim. 23, 49, 75, 102, 128, 153, 180, 205, 232, 258, 282, 301, 326, 352, 372, 392, 411, 436, 462, 488, 514, 540
- Kori, Corc Norton [George Norton Cory; 1874-1968]: Birinci Dünya müharibəsindən sonra Qafqazdakı ingilis ordusunun (27-ci diviziyanın) komandiri olmuşdur. 45, 120, 367, 415, 416, 417
- Kornilov, Lavr Georgiyeviç (1870-1918): Rusiyanın hərbi xadimi; general. 1917-ci ilin iyul-avqust aylarında rus ordusunun Ali Baş komandanı olmuşdur. 164

Kosay, Utida [1865-1936]: Yaponiyanın dövlət xadimi və diplomati. Müxtəlif ölkələrdə, o cümlədən Rusiyada səfir kimi öz ölkəsini təmsil etmişdir. 1911-1912, 1918-1923 və 1932-1933-cü illərdə Xarici İşlər naziri vəzifəsini tutmuşdur. 526

Kotikov, Qriqori: Bakı qəzası Altağac kəndinin kəndxudası olmuşdur. 71

Kotsev: doktor; Xankəndi xəstəxanasının həkimi olmuşdur. 342

Kotsev, Pşemaxo Tamaşeviç (1884-1962): Şimali Qafqazın siyasi xadimi; Dağlılar Respublikasının Baş naziri olmuşdur. 195, 196, 197, 206, 223, 224, 225

Kovalevski, Yevqraf Petroviç (1865-1941): Rusiyanın siyasi xadimi. Rusiya Dövlət Dumasının (III və IV çağırış) üzvü olmuşdur. Mühacirətə getmişdir. 498, 515

Kozubov: vəkil. 398

Köçərli, Firidun bəy (1863-1920): Azərbaycanın görkəmli maarif xadimi, ədəbiyyatşünası və yazıçısı. Qori Müəllimlər Seminariyasını bitirmişdir. 1918-ci ildə Qori Müəllimlər Seminariyasının Azərbaycan şöbəsini Qazaxa köçürərək müstəqil bir seminariyaya çevirmiş və bu seminariyanın direktoru olmuşdur. Azərbaycan Milli Şurasının üzvü kimi İstiqlal Bəyannaməsini imzalayanlar arasında yer alan Firidun bəy Köçərlinin Azərbaycan ədəbiyyatı tarixinə dair əsərləri xüsusilə dəyərlidir. Bolşeviklər tərəfindən güllələnmişdir. 43, 44

Kravçenko, Vasili Aleksandroviç (1882-1972): Bakıda Aleksandro-Nevski kilsəsinin keşişi, Müqəddəs Nina məktəbinin şəriət müəllimi olmuş və Slavyan-Rus Cəmiyyətindən Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə üzv seçilmişdir. 237, 288, 289, 290, 544, 546

Krayevski: pəhləvan. 53, 79, 211, 235, 303, 395, 465

Kreçetov: pəhləvan. 329, 355, 395, 413, 492, 543

Kriçinski, Olqert: bax. Kriçinski-Nayman, Olqert Konstantinoviç.

Kriçinski-Nayman, Olqert Konstantinoviç (1884-1942): Polşa-Litva tatarlarından; hüquqşünas. Vilnüsədə anadan olmuşdur. 1918-ci ildə Kırımda Ədliyyə nazirinin müavini olmuşdur. Kırım Qızıl ordu tərəfindən işğal edildikdən sonra Bakıya köçmüşdür. Bakı Məhkəmə Palatasının prokuroru, Azərbaycan Ədliyyə nazirinin müavini olmuşdur. Vilnüsədə repressiyaya məruz qalmış – güllələnmişdir. 161

Kripkovskaya, Sofiya: Bakı sakini. 432

Kroxold. 444

Krokman: “Kukleviç” ticarət evində işləmişdir. 408

Kropotov, D. N.: Muğan hökumətinin üzvü; hərbi. Sara adasında hərbi hidroaviasiya bazasının rəisi olmuşdur. Ağqvardiyaçılar tərəfindən güllələnmişdir. 298, 391

Kun, Bela [Béla Kun; 1886-1938]: Macarıstanın və SSRİ-nin siyasi xadimi; kommunist. 1919-cu ildə Macarıstan Sovet Respublikasının Xarici İşlər xalq komissarı olmuşdur. 10, 84, 306, 307

Kurlov, Pavel Qriqoryeviç (1860-1923): Rusiyanın hərbi və dövlət xadimi; general-leytenant. Kiyevin və Minskin qubernatoru, Daxili İşlər nazirinin müavini, Əlahiddə Jandarm Korpusunun baş komandanı olmuşdur. Mühacirətdə “Komarov” soyadı ilə yaşamışdır. 268

Kurnakov: Türküstan ordusunun komandiri general Lazarevin yavəri. 294

Kutepov, Aleksandr Pavloviç (1882-1930): Rusiyanın hərbi xadimi, ağqvardiyaçı general. 333

Kültigin (685-731): Şərqi Göytürk xaqanlığını özündən böyük qardaşı Bilgə xaqanla birgə idarə etmişdir. 220

Qabba, Melçiade [Melchiade Qabba; 1874-1952]: İtaliyanın hərbi xadimi, general. Birinci Dünya müharibəsindən sonra Zaqafqaziyaadakı İtaliya hərbi heyətinin rəhbəri olmuşdur. 73, 416, 454, 508, 521

Qabiyev, Sabir. 431

Qacar, Əhməd şah (1898-1930): Qacar nəslindən İran şahı; 1909-1925-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 216, 252, 259, 286, 297, 502, 515

Qacar, Sədrəddin Mirzə (1873-1921): Azərbaycanın hərbi xadimi. Bakı nahiyəsi Hərbi çağırış idarəsinin rəisi olmuşdur. 330

Qafar Səfər oğlu: Canaxar kəndinin (Xaçmaz) sakini. 511

Qalabəyov, Məhəmməd: Ərəş qəzasının rəisi olmuşdur. 348

Qalişeviç, Aleksandr: pəhləvan. 375

Qanem, Şükrü (1861-1929): Livanlı yazıçı; Livanın müstəqilliyi uğrunda mübarizə aparmışdır. 190

Qaplanov, Rəşid xan (1883-1937): Azərbaycanın və Dağıstanın siyasi xadimi. Kumık əsillidir. Sorbon Universitetinin (Paris) Hüquq fakültəsini bitirmişdir. İstanbulda müxtəlif təhsil qurumlarında, o cümlədən İstanbul Universitetində dərs demişdir. 1918-ci ilin dekabrından 1919-cu ilin martına qədər Dağlılar Respublikasının Daxili İşlər naziri olmuşdur. Dağıstan Denikin qoşunları tərəfindən işğal edildikdən sonra Azərbaycana gəlmiş, əvvəlcə Maarif və Dini Etiqad (aprel-dekabr 1919), sonra Maliyyə (dekabr 1919 – aprel 1920) naziri olmuşdur. 1937-ci ildə güllələnmişdir. 35, 184, 389, 403

“Qarabağlı”: “Azərbaycan” qəzetində imza. 15, 317

Qarabəyli, Qara bəy (1873-1953): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi, eyni zamanda həkim və jurnalist; Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü. “Difai” partiyasının rəhbərlərindən, “İttihad” partiyasının sədri olmuşdur. “Həyat”, “İrşad”, “Kaspi” kimi bir sıra nəşrlərlə əməkdaşlıq etmişdir. 469, 470, 522, 545, 557

Qarabəyov, Qara bəy: bax. Qarabəyli, Qara bəy.

Qarakamyan: Erməni hərbi xadimi; polkovnik. Naxçıvan ətrafında fəaliyyət göstərən erməni hərbi hissələrinin komandiri olmuşdur. 73

Qarami, Ernyo [Garami Ernó; 1876-1935]: Macarıstanın siyasi xadimi. 359

Qarayev, Əliheydər (1896-1938): Azərbaycanın siyasi xadimi. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra Bakı Sovetinin sədri, Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikasının Hərbi Dəniz İşləri xalq komissarı, Əmək xalq komissarı və Ədliyyə xalq komissarı olmuş, bir sıra digər vəzifələrdə işləmişdir. 1937-ci ildə həbs edilmiş, 1938-ci ildə güllələnmişdir. 263, 522

Qarayev, Saleh (Məşhədi Saleh): Bakı sakini. 513

Qarbai, Sandor [Garbai Sándor; 1879-1947]: Macarıstanın siyasi xadimi, sosialist. 1919-cu ildə Macarıstan Sovet Respublikası Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin və Xalq Komissarları Sovetinin sədri olmuşdur. 377

Qarışkov: Dağıstanda qarnizon rəisi olmuşdur. 361

Qarmil. 186

Qartonq, Fyodor Fyodoroviç: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyi dəftərxanasının kargüzarı olmuşdur. 184

Qasımbəyzadə, Qulamirzə bəy: müəllim. 429, 532, 559

Qasımlı, Yusif: Salyan Müəllimlər İttifaqı idarə heyətinin üzvü. 256

Qasımov: Bakı sakini. 510

Qasımov, Əli Səbri (1892-1983): Azərbaycanlı yazıçı, tərcüməçi, müəllim. Naxçıvan müsəlmanlarının ictimai xadimi olmuşdur. 195

Qasımov, Hacı: bax. QasıMZadə, Hacı.

Qasımov, Heydər (Mirzə Heydər): Bakı quberniyasının Qaraqaşlı kəndinin yüzbaşısı olmuşdur. 368

Qasımov, Qasım: Bakı Şəhər Dumasının üzvü. 319

QasıMZadə, Hacı (yaxud Qasımov): Müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin idarə heyətinin üzvü olmuşdur. 319

Qasıralı, İsmayıl bəy (1851-1914): Əslən Krım tatarı olan ziyalı, ictimai-siyasi xadim. Türkçülüyn ən böyük ideoloqlarından biri olaraq qəbul edilir. Xüsusən Rusiya imperiyasının müsəlman-türk xalqlarının ziyalıları arasında böyük nüfuza malik olmuşdur. Qasıralının çap etdirdiyi “Tər-cüman” qəzeti isə Rusiya imperiyasının sərhədlərindən kənar da məşhur idi. 18

Qazalius: bax. Qazalyan.

Qazalyan: “Hindistanlı sehbaz Qazalius” kimi tamaşalar göstərmişdir. 27, 131

Qazızadə, Gövhər xanım. 23, 50, 76, 102, 128, 154, 180, 205, 231, 258, 281, 301, 325, 351, 372, 392, 410, 436, 462, 487, 514, 539, 565

Qazi Əhməd Muxtar paşa (1839-1919): Osmanlının hərbi və siyasi xadimi; marşal. 1912-ci ildə Sədrəzəm (Baş nazir) olmuşdur. 312

Qeddes, Erik [Eric Geddes; 1875-1937]: Britaniyanın hərbi və siyasi xadimi. Birinci Dünya müharibəsi dövründə Hərbi Nazirlikdə Hərbi dəmiryollarının Baş Direktoru, Britaniyanın Baş Nəqliyyat müfəttişi, Hərbi dəniz qüvvələrinin Baş Müfəttişi kimi vəzifələr tutmuşdur. Müharibədən sonra, 1919-1921-ci illərdə Britaniyanın Nəqliyyat naziri olmuşdur. 60

Qəbulov, İslam bəy (1879-1920): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Qaxda və Bakıda müəllimlik etmiş, mətbuatda məqalələrlə çıxış etmiş, dərslilər yazmışdır. Müsavat partiyasının, Zaqafqaziya Seyminin üzvü olmuşdur. 177

Qəbulzadə, Baba. 429

Qəbulzadə, İslam. 428

Qənizadə, Əbdülhəmid bəy (yaxud Həmid bəy Qənizadə): Azərbaycanlı həkim. Ağdamda işləmişdir. Azərbaycan Hökuməti tərəfindən Naxçıvan və Şərur-Dərələyəz qəzalarındakı qaçqınlara yardım etmək üçün göndərilmişdir. 42

Qənizadə, Sultanməcid Murtuzəli oğlu

(1866-1938): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; yazıçı, pedaqoq və publisisti. Tiflis Aleksandr Müəllimlər İnstitutunu bitirmişdir. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 172, 237, 390, 403, 523

Qəzənfər Ələkbər oğlu (Kərbəlayi Ələkbər oğlu). 326

Qırmızı Maska: pəhləvan. 27, 106, 235, 262, 303, 329, 355, 375

“Qıyığ”: “Azərbaycan” qəzetində imza; Məhəmməd Sadiq Axundzadəyə (Aran) məxsusdur; bax. Aran, Məhəmməd Sadiq.

Qırşış, S. K.: Azərbaycanda dövlət qulluğunda olmuşdur. 509

Qobeçiya: Gürcüstan Məclisi-Müəssisəsinin üzvü, eser. 122, 129

Qobeçiya, İosif Pavloviç (1879-1963): Gürcüstanın siyasi xadimi. Gürcüstan Müəssisələr Məclisinin üzvü olmuşdur. Ölkənin sovetləşməsindən sonra mühacirətdə yaşamışdır. 129

Qobeçiya, İvan Pavloviç (1883-1937): Gürcüstanın siyasi xadimi, Gürcüstan Məclisi-Müəssisəsinin üzvü. 129

Qoca Raqib paşa (1698-1763): Osmanlı dövlət xadimi və şairi; 1757-1763-cü illərdə sədrəzəm (baş vəzir) olmuşdur. 207

Qoqışvili: Batumlu tacir. 270

Qoqoberidze, Levan Davidoviç (1896-1937): inqilabçı; 1918-ci ilin əvvəllərində Bakıya gəlmiş, burada fəhlə hərəkatının rəhbərlərindən birinə çevrilmişdi. 202, 273, 283

Qorton, Reginald [Reginald Gorton; 1866-1944]: İngiltərənin hərbi xadimi; general-mayor. Birinci Dünya müharibəsindən sonra Müttəfiqlərin Macarıstandakı hərbi heyətinə daxil idi. 212

Qrəbovski, S.: Polşanın siyasi xadimi. 70

Qrandi: 1919-cu ildə Qafqaza göndərilən ingilis diplomatik heyətinin tərkibində olmuşdur. 429

Qratsiani, Jan Sezar [Jean César Graziani; 1859-1932]: Fransanın hərbi xadimi; ge-

neral-mayor. Birinci Dünya müharibəsindən sonra Müttəfiqlərin Macarıstandakı hərbi heyətinə daxil idi. 212

Qriqoryev, Nikifor Aleksandroviç (Ataman Qriqoryev, 1884-1919): Ukraynada Avstriya-Almaniya işğalçılarına, Antanta qoşunlarına və Qızıl orduya qarşı mübarizə aparmışdır. 10, 33, 69, 292, 377, 378

Qrinvud, L.: Britaniya Parlamentinin İcmalar Palatasının üzvü. 265

Qrişa Nikolay: zurnaçı. 375

Quans: Müttəfiqlərin Zaqafqaziyadakı zabitlərindən; kapitan. 87

Qudiyev, Quda (1880-1920): 1919-1920-ci illərdə Bakının komendantı (polis rəisi) olmuşdur. Milliyyətçə inqış idi. 329

Quxman, Moisey Arkadyeviç: Qulaqburun-boğaz həkimi. Yəhudi Milli Şurasından Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmiş, Parlamentdə Milli azlıqlar fraksiyasının üzvü olmuşdur. 469

Qulam Rza oğlu: Balaxanıda fəhlə olmuşdur. 275

Quliyev: limanda gömrük işçisi. 430

Quliyev, Ağabala (1862-ci ildə doğulmuşdur): Azərbaycanlı sahibkar və xeyriyyəçi. Bakıda və Rusiyanın bir sıra şəhərlərində un dəyirmanlarına və düyü təmizləmə fabriklərinə sahib idi. Bakı Məsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin qurucularından idi. Cümhuriyyətin süqutundan əvvəl İrana gedən Quliyev bir daha Azərbaycana qayıtmamışdır. 118

Quliyev, İbrahim: jandarma. 95

Qulubəyov, Əli bəy: Teymur bəy Qulubəyovun qardaşı idi. 261

Qulubəyov, Teymur bəy (1885-1918): Azərbaycanlı sənayeçi, milyonçu və xeyriyyəçi. Neft mədənlərinin, kerosin və benzin zavodlarının sahibi olmuşdur. 261

Qulubəyova, Sona xanım: Teymur bəy Qulubəyovun həyat yoldaşı idi. 261

Qurban: Bibiheybətdə qorodovoy olmuşdur. 432

Qurko: Rusiyanın hərbi xadimi, general. Şimali Rusiya qoşunlarının komandiri olmuşdur. 359

Qüteybə bin Müslüm əl-Bahili (669-715): ərəb sərkərdəsi. Əməvilərin Xorasan valisi olmuşdur. 221

Lansinq, Robert [Robert Lansing; 1864-1928]: ABŞ-ın dövlət xadimi; 1915-1920-ci illərdə Dövlət katibi vəzifəsini tutmuşdur. 82

Larsner, fon: Alman diplomatı. 471

Lastoçkin: Rus ordusunun zabiti; Türkünstanda xidmət etmişdir. 400

Lauton [Lawton]: polkovnik; Müttəfiqlərin Şərur-Naxçıvan bölgəsindəki general-qubernatoru olmuşdur. 42

Lazarev: Rusiyanın hərbi xadimi; Könüllü ordunun (Türkünstan ordusunun) generalı. 294

Lebedev, Vladimir İvanoviç (1885-1956): Rusiyanın hərbi və siyasi xadimi; Kerenski hökumətində Dənizçilik Nazirliyini idarə etmişdir. 335

Leqiya: bax. Leqiya-i-Salsedo, Augusto.

Leqiya-i-Salsedo, Augusto [Augusto Leguía y Salcedo; 1863-1932]: Perunun siyasi xadimi; 1908-1912 və 1919-1930-cu illərdə Peru prezidenti olmuşdur. 243, 244, 259

Lemkin: Xəzər vətəgələrində işləmişdir. 407

Lenin, Vladimir İliç (1870-1924): Rus inqilabçı və marksist. Əsl soyadı Ulyanov idi. Rusiyada 1917-ci il Oktyabr inqilabının təşkilatçısı və rəhbəri, Sovet Sosialist Respublikaları İttifaqının (SSRİ) qurucusu və SSRİ Nazirlər Sovetinin ilk sədri olmuşdur. 188, 292, 293, 382, 499, 500

Lersner, Kurt fon [Kurt von Lersner; 1883-1954]: Alman diplomatı; Paris Sülh Konfransının işində aktiv iştirak etmişdir. 527

Levin, B. L.: Bakıda fəaliyyət göstərmiş diş həkimi. 282, 301, 352, 392, 436, 487, 540, 566

Levin, Vladimir: həkim. 435

- Leyla Əzim qızı: Bakı sakini. 510
- Leyla Məhəmmədhəsən qızı (? - 1919): Qala kəndinin sakini. 534
- Lənbəranski, Cəmil bəy (1884-1959): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; həkim. Kiyevdə tibb təhsili almış, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində həkim kimi işləmişdir. Cavad qəzasından Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə üzv seçilmişdir. 468
- Lətifbəyov, Rza (Rza Zaki): Azərbaycanlı pedaqoq və yazıçı. Bakı, Gəncə, Şəki, Göyçay və Batumda müxtəlif təhsil ocaqlarında ana dili və şəriətdən dərs demişdir. Bədii yaradıcılıqla da məşğul olmuş, xüsusilə tarixi mövzularda əsərlər yazmışdır. 130, 328
- Lıkov, Sergey: Azərbaycan Poçt və Teleqraf Nazirliyində işləmişdir. 414
- Lianozov, Stepan Georgiyeviç (1872-1949): Erməni əsilli neft sənayeçisi. 1907-ci ildə “G. M. Lianozov və oğulları” adlı neft şirkətini qurmuşdu. 1919-cu ildə Şimal-Qərb Hökumətinin (Rusiya) tərkibində Baş nazir, Xarici İşlər naziri və Maliyyə naziri olmuşdur. 443, 463
- Lizina, Nataliya: aktrisa. 125
- Lizqar, Konstantin Nikolayeviç: Slavyan-Rus Cəmiyyətinin üzvü; Azərbaycan Cümhuriyyətinin Ərzaq naziri olmuşdur. 112
- Lloyd Corc, Devid [David Lloyd George; 1863-1945]: Britaniyalı siyasətçi. 1905-1908-ci illərdə Ticarət naziri, 1908-1915-ci illərdə Maliyyə naziri, 1915-1916-cı illərdə Hərbi nazir olmuşdur. 6 dekabr 1916 – 19 oktyabr 1922 tarixləri arasında Britaniyanın Baş naziri vəzifəsini tutmuşdur. 9, 11, 32, 59, 160, 186, 268, 333, 442, 449, 451, 548
- Lotu Cabbar: bax. Vahabov, Cabbar.
- Lou, Bonar [Bonar Law; 1858-1923]: Britaniyanın siyasi xadimi. 1916-1921-ci illərdə Mühafizəkarlar Partiyasının lideri olmuş, 1922-1923-cü illərdə Britaniyanın Baş naziri vəzifəsini tutmuşdur. 32, 82, 212
- Lovasi, Marton [Márton Lovászy; 1864-1927]: Macarıstanın siyasi xadimi. 359, 377
- Lui Bonar: bax Lou Bonar.
- Lukomski, Aleksandr Sergeyeviç (1868-1939): Rusiyanın hərbi xadimi, general. Ağqvardiyaçılar hərəkatının liderlərindən və Könüllü ordunun qurucularından biri olmuşdur. Ağqvardiyaçıların Vətəndaş müharibəsində məğlubiyyətindən sonra mühacirətə getmişdir. 244
- Lurye, Maksim İsayeviç (1890-1983): Bakıda fəaliyyət göstərmiş həkim. 50, 76, 102, 128, 154, 181, 205, 231, 258, 281, 300, 326, 351, 372, 392, 411, 436, 462, 487, 514, 540, 565
- Lüdendorf, Erix (Erich Ludendorf, 1865-1937): Almanıyanın hərbi xadimi, general. Birinci Dünya müharibəsinə, 1916-cı ilin avqust ayından etibarən alman ordularını faktiki olaraq Lüdendorf idarə etmişdir. 10
- Lvov, Aleksey Fyodoroviç (1798-1870): Rus bəstəkarı. 1833-1917-ci illərdə Rusiya imperiyasının dövlət himni olan “Boje tsarya xrani” himnini bəstələmişdir. 463
- Lvov, Georgi Yevgenyeviç (1861-1925): Rusiyanın siyasi xadimi; knyaz. 1917-ci ilin mart-iyul aylarında Müvəqqəti Hökumətin başçısı olmuşdur. Paris Sülh Konfransına göndərilən Rusiya heyətinin tərkibində olmuşdur. 360, 422, 498
- M. B.: “Azərbaycan” qəzetində imza; bax. Mirbağırzadə, Mirabbas.
- “M. Ə.”: “Azərbaycan” qəzetində imza; bax. Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin.
- Mahmud Əbdürrəhim oğlu: Ordubad qaçqınlarından; uşaq. 275
- Mahmud Rəhim oğlu (Mahmud əfəndi Rəhim əfəndi oğlu): Şamaxının sünniməzhəb qazısı olmuşdur. 304
- Mahmudbəyov, Həbib bəy (1864-1928): Azərbaycan maarifçisi. Şamaxıda anadan olmuş, Tiflisdə Aleksandr Müəllimlər İnstitutunu bitirmişdir. Bakıda pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmuş, bir müddət Sosial Təminat Nazirliyində işləmişdir. 227
- Mahmudbəyov, Mahmud bəy (1863-

1923): Azərbaycanın görkəmli pedaqoqu. Qori Seminariyasını bitirmişdir. Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllim və məktəb müdiri işləmişdir. “Rəhbər” jurnalının redaktoru olmuşdur. “Yeni əlifba kitabçası”, “Birinci il: müsəvvər türk əlifbası və ilk qiraət” (1918-ci ilə qədər 14 çap); “Yeni məktəb” (Abbas Səhhətlə birgə; 1918-ci ilə qədər 8 çap); “Türk ədəbiyyatına ilk qədəm” (Abbas Səhhətlə birgə); “Müntəxəbat: türk ədiblərindən nümunələr” (Abdulla Şaiqlə birgə); “Üçüncü il” kimi dərsliklərin müəllifidir. 508, 509, 532

Mahmudbəyadə, Mahmud bəy: bax. Mahmudbəyov, Mahmud bəy.

Mahmudov, Əli bəy: “Azərbaycan” qəzetinə Zaqataladan yazmışdır. 177

Mahmudov, Mustafa (1878-1937): Azərbaycanın siyasi xadimi. Qori Seminariyasını bitirmiş, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllimlik etmişdir. Rusiya II Dövlət Dumasının, Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentinin üzvü olmuşdur. Sovet rejimi tərəfindən repressiyaya məruz qalmış, güllələnmişdir. 495

Mak-Mosen: Müttəfiqlərin Qarabağdakı hərbi heyətinin başçısı; mayor. 323

Makarov: pəhləvan. 53, 79, 157, 211, 235, 355

Makarov: Zakaspi Hökumətində Xarici İşlər naziri olmuşdur. 294

Makenzen, Avqust fon [August von Mackensen; 1849-1945]: Almaniyanın hərbi xadimi; general-feldmarşal. Birinci Dünya müharibəsinin əvvəllərində şərq cəbhəsində ruslara qarşı döyüşmüşdür. 1915-ci ildə alman, Avstriya-Macaristan və bolqar ordularından ibarət Makenzen Ordular Qrupunun Baş komandanı kimi serblərlə, 1916-cı ildə alman, bolqar və türk əsgərlərindən ibarət ordunun komandanı kimi rumınlarla mübarizə aparmışdır. 86, 213

Makino Nobuaki (1861-1949): Yaponiyanın siyasi xadimi. 1913-1914-cü illərdə Xarici İşlər naziri olmuşdur. Paris Sülh

Konfransında ölkəsini təmsil etmişdir. 451

Makinski, Abbasəli bəy (1888-1938): Azərbaycanlı hüquqşünas. Kiyev Universitetinin Hüquq fakültəsində təhsil almışdır. Cümhuriyyət dövründə müxtəlif dövlət qurumlarında hüquq məsləhətçisi və xüsusi tapşırıqlar üzrə məmur kimi fəaliyyət göstərmiş, həmçinin Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyi Dəftərxanasının müdiri olmuşdur. 1938-ci ildə güllələnmişdir. 285, 488

Makinski, Teymur bəy (1874-?): Azərbaycanın dövlət xadimi. Zaqafqaziya Seyminin Müsəlman fraksiyasının, Azərbaycan Milli Şurasının və Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. Bir müddət Ədliyyə naziri vəzifəsini tutmuş, daha sonra Ermənistan Hökuməti yanında Azərbaycanın diplomatik nümayəndəsi təyin edilmişdir. Cümhuriyyətin süqutundan sonra mühacirətə getmişdir. 42

Maklakov, Vasili Alekseyeviç (1869-1957): Rusiyanın siyasi xadimi. Dövlət Dumasının üzvü olmuşdur. Müvəqqəti Hökumət tərəfindən Parisə səfir təyin edilmiş, fəqət vəzifəsini icra etməyə başlaya bilməmişdir. Mühacirətə getmişdir. 360, 422, 498

Maqomayev, Müslüm (1885-1937): Azərbaycanlı bəstəkar və ictimai xadim. Milli musiqinin inkişafında müstəsna xidmətləri olmuşdur. 178, 356, 376, 395, 483, 544

Malxazov: bax. Malxazyan, Arşak İoanesoviç.

Malxazyan, Arşak İoanesoviç (yaxud Malxazov, İvanoviç): “Daşnaksutyun” partiyasının, Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 5, 134, 390, 404, 469, 535

Malinin, Aleksandr Fyodoroviç (1835-1888): Rus pedaqoqu; riyaziyyat və fizika sahəsində çoxsaylı dərsliklərin müəllifi. 90

Manafzadə, Hümmət: “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin üzvü. 433

Mannerheyem, Karl Qustav Emil [Carl Gustaf Emil Mannerheim; 1867-1951]: Rusiyanın və Finlandiyanın siyasi və hərbi xadimi. 308

Maren: Fransanın siyasi xadimi; Parlamentin Büdca komissiyasının üzvü olmuşdur. 11

Marinovski, Nikolay: Azərbaycan Poçt-Teleqraf Nazirliyi Dəftərxanasında işləmişdir. 54

Marqulies, Manuil Sergeyeviç (1868-1939): Rusiyanın ictimai-siyasi xadimi; həkim və hüquqşünas. Sankt-Peterburq məhkəməsinin andlı vəkili idi. Kadetlər Partiyasının, Rusiyanın Dövlət Birliyi Şurası bürosunun üzvü olmuşdur. Yassı görüşündə iştirak etmişdir. Rusiyada Vətəndaş müharibəsi başa çatdıqdan sonra mühacirətdə yaşamışdır. 422

Maslov: memar. 296

Matsinski: Ukrayna Direkrotiyasının rəhbəri olan Petlyuranın Buxarestdəki nümayəndəsi idi. 471

Mazetti: İtaliya konsulu. 187

Mdivani, Mixail Dmirtiyeviç: Bakıda fəaliyyət göstərmiş həkim olmuşdur. 23, 49, 75, 101, 127, 153

Mehmandarov, Səməd bəy (1856-1931): Azərbaycanın hərbi xadimi. Peterburqda hərbi məktəb bitirmiş, Çar Rusiyası ordusunda xidmət etmiş, Rusiya-Yaponiya müharibəsində göstərdiyi şücaətlərə görə mükafatlandırılmış, Birinci Dünya müharibəsində iştirak etmişdir. 1917-ci ilin fevral inqilabından sonra Rusiya ordusundan istefa vermişdir. Cümhuriyyət dövründə Azərbaycanın Hərbi naziri olmuş, ordu quruculuğu sahəsində böyük işlər görmüşdür. Cümhuriyyətin süqutundan sonra bolşeviklər tərəfindən həbs edilmiş, azadlığa çıxdıqdan sonra müxtəlif vəzifələrdə işləmişdir. 33, 39, 40, 64, 65, 193, 435, 472

Mehrəli bəy: Lənkəran qubernatorunun müavini olmuşdur. 387

Mehrəli Səlim oğlu: Şamaxı qəzasının Xıdırlı kəndinin sakini olmuşdur. 435

Məcid Zeynal oğlu (Molla Məcid Molla Zeynal oğlu): Ağdamın Cinli kəndinin sakini; Bərdənin Saatlı kəndinin mollası olmuşdur. 80

Məcidzadə, Məhərrəm (Məşhədi Məhərrəm): “Müsəvat”ın Sabunçu şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Məhəmməd III (1566-1603): Osmanlı sultanı; 1595-1603-cü illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 146

Məhəmməd bəy (Aydınoğlu): XIV əsrin əvvəllərindən XV əsrin əvvəllərinə qədər Anadolunun cənub-qərbində mövcud olmuş Aydinoğulları bəyliyinə qurucusu və ilk hökmdarı; 1308-1334-cü illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 551

Məhəmməd qəssab: İrəvan sakini. 49

Məhəmməd Peyğəmbər. 3, 189, 206

Məhəmməd Saleh oğlu: Müsəlman Korusunda xidmət etmişdir. 342

Məhəmməd Səid əfəndi: müəllim; “Azərbaycan” qəzetinə yazı göndərmişdir. 351

Məhəmmədbəyli, Hüseyn Rza (yaxud Hüseynağa Məmmədbəyli, Hüseynağa Məmmədbəyov): jurnalist; “Azərbaycan” qəzetinin əməkdaşı olmuşdur. 41, 51, 66, 77, 122, 410, 412

Məhəmmədbəyov: Bakıda 4-cü sahənin pristavı olmuşdur. 71

Məhəmmədbəyov, Heybətqulu (yaxud Heybətqulu Məhəmmədbəyli; Məmmədbəyov; 1888-1937): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuşdur. 1919-cu ilin dekabrından 1920-ci ilin aprel ayına qədər Dövlət Nəzarəti naziri vəzifəsini tutmuşdur. Sovet rejimi tərəfindən həbs edilmiş və güllələnmişdir. 29, 468, 535

Məhəmmədbəyov, Məhəmməd bəy: Quba mövqe komandanı. 40

Məhəmmədəli Seyfulla oğlu: Bakı sakini. 432

Məhəmmədəli şah Qacar (1872-1925): Qacarlar sülaləsindən İran şahı; 1907-1909-cu illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 567

Məhəmmədhəsən İbrahim oğlu (Kərbəlayı Məhəmmədhəsən Məşhədi İbrahim oğlu): Bakı sakini. 514

Məhəmmədخانov: Balaxanı-Sabunçu polimeysterstvasının 7-ci dairə polis sahə rəisi. 150

Məhəmmədqulubəyov, Əhməd bəy: Ağdam və Xankəndində poçt və teleqraf bürosu müdiri olmuşdur. 518

Məhəmmədli, A.: bax. Ağaməhəmmədli.

Məhəmmədov: Bakı sakini; indiki Cəlil Məmmədquluzadə döngəsində yaşamışdır. 49, 51

Məhəmmədov, A.: Rusiyada təhsil alan Azərbaycanlı tələbə. 72

Məhəmmədov, Ağaqəni. 432

Məhəmmədov, Şıxveyis: Xaçmazın pristavı olmuşdur. 48

Məhəmmədov, Zülfüqar: bax. Məhəmmədzadə, Zülfüqar.

Məhəmmədrəsul Həsən oğlu: Quba sakini. 257

Məhəmmədrəsul Zeynal bəy oğlu: Azərbaycan Şeyxülislamlıq İdarəsində işləmişdir. 212

Məhəmmədrza Əbdülxalıq oğlu (Hacı Əbdülxalıq oğlu): Şamaxılı. 352

Məhəmmədyarov, S.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyində kargüzər müavini, sonra kargüzər olmuşdur. 440

Məhəmmədyarov, S.: Rusiyada təhsil alan Azərbaycanlı tələbə. 72

Məhəmmədzadə, Qulu: “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin üzvü. 433

Məhəmmədzadə, Mirzə Muxtar (yaxud Mirzə Muxtar Məmmədov; 1852-1929): Azərbaycanlı xanəndə və teatr aktyoru. 125, 126

Məhəmmədzadə, Mirzəbala (1898-1959): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi,

publisist və dramaturq. 1924-cü ildən mühacirətdə yaşamışdır. 148, 274, 536

Məhəmmədzadə, Zülfüqar: Bakıda fəhlə təşkilatlarının işində fəal iştirak etmişdir; “Müsavat”ın Bakı Komitəsinin üzvü olmuşdur. 95

Məhərrəm Balasadiq oğlu: Bakı sakini. 49

Məhməd VI (1861-1926): Osmanlı imperiyasının sonuncu sultanı Məhməd Vəhidəddin. Sultan Əbdülməcidin oğlu idi. 3 iyul 1918-ci ildə Osmanlı sultanı olmuş, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin monarxiyanı ləğv etdiyi 1 noyabr 1922-ci il tarixinə qədər hakimiyyətdə qalmışdır. Mühacirətdə ölmüşdür. 515

Məhməd Nurəddin paşa (yaxud Saqqallı Nurəddin; 1873-1932): Türkiyənin hərbi və siyasi xadimi. 553, 554, 567

Məhməd Şərif paşa (1865-1951): Osmanlı dövlətinin siyasi xadimi və diplomatı. 270

Məlik-Yeqanov, Cavad bəy (1878-1937): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuşdur. 1919-cu ilin avqustundan 1920-ci ilin aprel ayına qədər Lənkəranın general-qubernatoru olmuşdur. 1930-cu ildə Sovet rejimi tərəfindən həbs edilmiş, 1937-ci ildə güllələnmişdir. 149, 187, 318, 369, 387, 389, 486, 500

Məlikabbasov, Hüseyn bəy: Gəncə qəzası üçüncü dairəsinin müfəttişi olmuşdur. 348

Məlikaslanov, Xudadad bəy (1879-1935): Azərbaycanın dövlət xadimi. Peterburqda mühəndislik təhsili almışdır. Zaqafqaziya Seyminin, Azərbaycan Milli Şurasının üzvü olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində Nəqliyyat və Rəhbərlik naziri, Poçt və Teleqraf naziri kimi vəzifələr tutmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra da bir sıra vəzifələrdə işləmişdir. Repressiyaya məruz qalmış və həbs düşərgəsində vəfat etmişdir. 44, 54, 72, 91, 95, 193, 430, 555

Məlikaslanov, Teymur bəy: Azərbaycan Dəmiryolu İdarəsinin rəisi idi. 460

Məlikov, Həsən bəy: bax. Zərdabi, Həsən bəy.

Məlikov, Xudadad: Astaralı. 392

Məlikyeganzadə, Əsgər bəy: “Müsavat” partiyasının Balaxanı mədənləri ərazisindəki şöbəsinin mühasibi olmuşdur. 485

Məmmədquluzadə, Cəlil (1869-1932): Azərbaycan yazıçısı və dramaturqu. 53, 74, 124

Məsihi: XV əsrin axırları – XVI əsrin əvvəllərində yaşamış Osmanlı şairi. 115

Məstanzadə, Mirzəynal. 411, 540

Məstəli Əli oğlu. 352

Məşhədi İbad: zurnaçı. 375

Mixaylov: tibb professoru. 282, 301, 352, 392, 436, 487, 540, 566

Mikayılov, Vəli (Kərbəlayi Vəli): Cümhuriyyət dövründə Hökumət mətbəəsinin müdiri olmuşdur. 44, 95

Mikoyan: Bakıda Fəhlə Konfransının işində aktiv iştirak etmişdir. 263, 273, 283

Milqan: 1919-cu ildə Qafqaza göndərilən ingilis diplomatik heyətinin tərkibində olmuşdur. 429

Mim. Ayn.: bax. Səfərov, Məhəmməd Əli Sidqi.

Minasazov, Abbas bəy Mirzə Baxşəli bəy oğlu (1878-1942): Bakıda və Azərbaycanın bir sıra başqa yerlərində müəllim kimi fəaliyyət göstərmişdir. “Nicat” cəmiyyətinin üzvü olmuşdur. 390, 405

Minor, Osip Solomonoviç (1861-1932): Rusiyanın siyasi xadimi. 1919-cu ildə Parisə mühacirətə getmişdir. 422

Mir Məhəmməd Kərim Ağa Bakuvı (1853-1938): Azərbaycanın ruhani alimi. Bakının qazısı olmuşdur. Quranı, eləcə də ərəb dilindən bəzi əsərləri Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir. Sovet rejimi tərəfindən 85 yaşında həbs edilərək güllələnmişdir. 366

Mirbağırzadə, Mirabbas: Azərbaycanın publisisti və ictimai xadimi; eyni zamanda

İrəvanda və Bakıda kitab ticarəti ilə məşğul olmuşdur. Dövrünün mətbuatında çoxsaylı yazılarla çıxış etmişdir. Əsasən tarix mövzusunda olmaqla bir neçə kitabın müəllifidir. Başçılıq etdiyi heyət Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətinin Naxçıvanın problemləri ilə tanış olması və bu problemləri aradan qaldırmaq istiqamətində adımlar atılması baxımından çox önəmli rol oynamışdır. 41, 43, 51, 346, 354, 479, 489, 505, 515

Mirbədrəddin əfəndi: “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 101

Mirdamadzadə, Mirhidayət: Quba qəzasının sakini, “Müsavat” üzvü. 458

Mirəhməd Əhməd oğlu (Molla Mirəhməd Molla Əhməd oğlu). 437

Mirələkbər Mirtağı oğlu (Hacı Mirtağı oğlu): “Azərbaycan” qəzetinin Salyan müxbiri Rüstəm İskəndərzadənin qətlinə günahlandırılmışdır. 22, 176

Mirəli Mirheydər oğlu: İrəvan sakini. 48, 49

Mikayıl Baxış oğlu (Kərbəlayi Mikayıl Hacı Baxış oğlu): Bakıda İttifaq (indiki Əjdər bəy) məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 483

Mirsadiq Mirağa oğlu: Bakıda fəhlə; “Kaspi ortaqlığı”nın zavodunda işləmişdir. 321

Mirsüleymanzadə. 122

Mirtükəzban Mirəsgər qızı: “Azərbaycan” qəzetinin Salyan müxbiri Rüstəm İskəndərzadənin anası. 23, 101

Mirzə Əhməd: Lənkəran sakini; axund. 388

Mirzə Ələsgər oğlu: Bakı sakini. 510

Mirzəcəmalov, Hüseyn bəy Məhəmməd-rəfi bəy oğlu (1890-1974): Azərbaycan Cümhuriyyəti Ziraət nazirinin katibi, Parlamentdə Qanun Layihələri şöbəsinin müdiri olmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra maarif sahəsində çalışmış, 1921-1922-ci illərdə Türkiyəyə mühacirətə getmişdir. Türkiyədə “Yanar” soyadını qəbul etmişdir. 254

Mirzəcamalov, Məhəmmədhasən (Mirzə Məhəmmədhasən): Qarabağ qubernatorluğu divanxanasının kargüzarı olmuşdur. 538

Mirzəli Məlik Rza oğlu (Kərbəlayı Məlik Rza oğlu): Bakıda, Kərbəlayı Hüseyn məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Mirzəheydər Mirzəqasım oğlu: bax. Qasimov, Heydər.

Mirzəyev, Aslan bəy: Bakı Teleqraf Bürosunun müdir müavini olmuşdur. 414

Mirzəyev, Vahab: Bakı sakini. 432

Mirzəzadə, Mirzə Musa Mirzə Sadiq oğlu: Maarif Nazirliyinin dəftərxanasında işləmişdir. 183

Mirzoyan: Bakıda fəhlə hərəkatının fəal iştirakçılarında. 263, 273, 283

Misirxanov, Ağabəy. 322, 325

Mişel, Şarles: Zaqafqaziyadakı İtaliya heyətinin zabiti; polkovnik. 62

Molla Abdulla: Balaxanı sakini. 202

Mollabəşir Abdulla oğlu: Salyan sakini. 176

Mollaəlizadə, Mollaqədəş: “Müsavat”ın Zabrat şöbəsinin üzvü olmuşdur. 485

Molyer [Molière; 1622-1673]: fransız dramaturqu; Qərbi Avropa ədəbiyyatında klassik komediya janrının banisi sayılır. Əsl adı Jan-Batist Poklen [Jean-Baptiste Poquelin] idi. 130

Mombelli, Ernesto [Ernesto Mombelli; 1867-1932]: İtaliyanın hərbi xadimi; general-mayor. Birinci Dünya müharibəsindən sonra Müttəfiqlərin Macarıstandakı hərbi heyətinə daxil idi. 212

Morvanov: tacir. 13

Möhsünzadə, Əliağa: Azərbaycan Şeyxülislamıq İdarəsində işləmişdir. 212

Möhtacəddinov, Səlahəddin. 431

Muxtar paşa: bax. Qazi Əhməd Muxtar paşa.

Muxtarov, Murtuza (1855-1920): Azərbaycanlı sahibkar və xeyriyyəçi. 373

Mukan xan (yaxud Bukan xan; ? - 572): 553-572-də Göytürk xaqanı. 220

Murad IV (1612-1640): Osmanlı sultanı; 1623-1640-cı illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 146

Muradov: Türkmən müəllimi. 214

Muradov, İsmayıl: Bakı sakini; İçəri şəhərdə yaşamışdır. 49

Musabəyov, Süleyman bəy Mehdi bəy oğlu (1866-1949): Bakı qubernatoru Dəftərxanasının müdiri; Mərkəzi Hərbi Çağırış İdarəsinin müdiri olmuşdur. 2

Musabəyzadə, Süleyman: bax. Musabəyov, Süleyman bəy.

Musazadə, Hüseyn: müəllim. 405, 429

Musazadə, İsmayıl: İrəvan sakini. 49

Mustafa: Xaldan qəsəbə məktəbinin şagirdi. 124

Mustafa Abidin oğlu: Bakı sakini. 510

Mustafa Kamal: bax. Atatürk.

Mustafa Səbri əfəndi (1869-1954): Osmanlı dövlətinin ictimai-siyasi xadimi; “Hürriyyət və Etibar” partiyasının qurucularından. Məclisi-Məbusan üzvü idi. 1919-1920-ci illərdə Osmanlı şeyxülislamı olmuşdur. 360

Mustafa Sübhü (1883-1921): Türk inqilabçısı, kommunist. 335

Mustafayev, Əliməhəmməd: müəllim. 405

Mustafazadə, Əliməhəmməd (1883-1970): maarif xadimi; Şamaxıda anadan olmuşdur; Müsəlman Müəllimlər İttifaqının (Bakı) üzvü olmuşdur. 97, 428, 559

Muşkara, Tələt (Kiçik Tələt bəy): Türkiyənin siyasi xadimi; İttihad və Tərəqqi partiyasının üzvü olmuş, “Kiçik Tələt bəy” kimi tanınmışdır. 336

Müller, Herman [Hermann Müller; 1876-1931]: Almaniyanın siyasi xadimi; sosial-demokrat. 1919-cu il iyunun axırlarından 1920-ci il martın axırlarına qədər Almaniyanın Xarici İşlər naziri olmuşdur. Versal sazişini Almaniya tərəfindən Yohannes Bell ilə birgə imzalamışdır. 159

Müluk Xan: Bakıdakı ingilis qoşunlarının müsəlman zabitlərindən olmuşdur. 482

- Münəvvər Həsən qızı: Bakı sakini. 510
- Mürsəl paşa (Mürsəl Bakü; 1881-1945): Türkiyənin hərbi və siyasi xadimi. Qafqaz İslam Ordusu ilə birlikdə Bakının azad edilməsi hərəkatında iştirak etmişdir. Türk Qurtuluş Savaşında iştirak etmiş, İzmirə daxil olan ilk türk generalı olmuşdur. Mühəribədən sonra Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü seçilmişdir. Soyadı qanunu çıxdıqdan sonra “Bakü” soyadını qəbul etmişdir. 427
- Mürsəlzadə: Müsəlman Müəllimlər İttifaqının üzvü olmuşdur. 428
- Mürsəlzadə, Piri: “Müsəvat” üzvü. 390, 404
- Müseyyib əfəndi: Zəngəzurlu müəllim; Azərbaycan və Dağıstan Türk-Müsəlman Müəllimləri İttifaqının üzvü. 171
- Müseyyib Rəcəb oğlu: Bakı sakini, uşaq. 231
- Müzəffərəddin şah (1853-1907): Qacarlar sülaləsindən İran şahı; 1896-1907-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 286
- Müzəffərov, Hüseyn. 431
- Müzəffərov, Hüseyn: Azərbaycanda fəhlə hərəkatının fəal iştirakçılarından olmuşdur. 255
- Müznib, Əliabbas (Mütəllibzadə; 1883-1938): Azərbaycan yazıçısı və jurnalisti. Eyni zamanda ədəbiyyatşünas və tərcüməçi kimi də fəaliyyət göstərmişdir. 116, 221
- Myuzan: Alman kommunistlərinin liderlərindən olmuşdur. 268
- Nacarov, A.: Şamaxı Ermənilərinin Həmvilayətlər İttifaqının (Bakı) nümayəndəsi. 523
- Nadir Xan: Bakıdakı ingilis qoşunlarının müsəlman zabitlərindən olmuşdur. 482
- Nəğdəlizadə, Rəcəb: “Müsəvat”ın Zabrat şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484
- Nağıyev. 557
- Nağıyev, İsmayıl Ağa Musa oğlu: Musa Nağıyevin gənc yaşda vəfat edən oğlu. 365
- Nağıyev, Musa (1842-1919): Azərbaycanın neft sənayeçisi və xeyriyyəçi. 119, 132, 363, 365, 366, 476
- Naxçıvanski, Bəhram xan (1872 - ?): Araz Türk Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. 42
- Naxçıvanski, Hüseyn xan Kəlbəli xan oğlu (1863-1919): Rusiya ordusunun generalı. Rus-yapon müharibəsində və Birinci Dünya müharibəsində iştirak etmişdir. 472
- Naib Hüseyn: İranda Kaşan və Həmədan tərəflərində quldurluqla məşğul olmuşdur. 420
- Naməlum: pəhləvan. 1, 27, 53, 79, 150, 157, 262, 303
- Namiq Kamal (1840-1888): Türk şair, dramaturq və ictimai xadimi. “Hürriyyət şairi” kimi tanınmışdır. Türk ədəbiyyatı və siyasi mühiti üzərində böyük təsirə malik olmuşdur. 354
- Nazim paşa: Osmanlı Hərbi Məhkəməsi üzvü. 269
- Nazim paşa: bax. Hüseyn Nazim paşa.
- Neizvestni: pəhləvan; bax. Naməlum
- Nemanzadə, Ömər Faiq (1872-1937): Azərbaycanın publisist və pedaqoqu; ictimai-siyasi xadimi. Milliyyətçə Axıska türküdür. 145, 250
- Nəcəfbəyov, Mehdi bəy: Bakı quberniyasının xüsusi işlər məmuru. 71
- Nəcəfzadə, Ağahüseyn: Bakıda, Hacı Pirverdi məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484
- Nərimanbəyov, Əmir bəy Nəriman bəy oğlu (1871 - ?): Araz Türk Hökumətinin rəisi, Azərbaycan Cümhuriyyəti Dövlət Müdafiə Komitəsi İşlər İdarəsinin başçısı, Bakı valisi (qubernatoru) olmuşdur. Sovet dönəmində repressiyaya qurban getmişdir. 534
- Nərimanbəyov, Haşım bəy Nəriman bəy oğlu (yaxud Nərimanbəyli; 1863-1942): Azərbaycanın maarif xadimi. Qori Seminariyasını bitirmiş, İrəvanda və Şuşada müəllim işləmişdir. Azərbaycan məktəbləri üçün başqa müəllimlərlə birgə tərtib etdiyi “Ana dili” kitabı İrəvanda və Tiflisdə çap edilmişdir. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü və Dövlət Nəzarəti naziri Nəriman bəy

- Nərimanbəyovun atasıdır. 456
 Nərimanov: rəqqas. 210, 236
 Nərimanov, Yunis: bax. Nərimanzadə, Yunis.
- Nərimanzadə, Yunis (yaxud Nərimanov; 1895-1964): aktyor; rəqqas. 210, 236, 300
 Nəsrəddin bəy: prokuror. 562
 Nəsrulla Bəşir oğlu (Nəsrulla bəy): Böyük Vedi kəndinin sakini. 143
 Nəzərov, Həmid bəy: Ərəş qəzası birinci dairəsinin müfəttişi olmuşdur. 348
 Nikolay II (1868-1918): Rusiya imperatoru; 1894-1917-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 14, 73, 163, 323, 361, 366, 455, 567
 Nitti, Françesko [Francesco Nitti; 1868-1953]: İtaliyanın siyasi xadimi. Kənd Təsərrüfatı, Ticarət və Sənaye naziri (1911-1914), Maliyyə naziri (1917-1919), Baş nazir və Daxili İşlər naziri (1919-1920) olmuşdur. 244, 341
 Nizami Gəncəvi (1141-1209): Dahi Azərbaycan şairi. 141
 Nobat Əliqulu qızı: Bakı sakini. 257
 Noks, Filander Çeyz [Philander Chase Knox; 1853-1921]: Amerikanın siyasi xadimi, senator (1904-1909; 1917-1921). 191, 446
 Novruzov, Teymur bəy (1880-1961): Azərbaycanın hərbi xadimi; general-mayor. Tatar süvari alayının komandiri olmuşdur. 1919-cu ildə general-mayor rütbəsi almışdır. 1920-ci ildə mühacirətə getmişdir. 64, 141
 Nubar paşa: bax. Poqos, Nubar paşa.
 Nur Həsən xan: Türküstandakı iranlı mühacirlərdən. 449
 Nuri paşa (Killigil; 1889-1949): Osmanlı ordusunun general-leytenantı. Qafqaz İslam Ordusunun komandanı olmuşdur. 309, 427
 Nuriyev: Muğan mahalı sakini. 387
 Nurizadə, Nurməhəmməd: Azərbaycan Parlamenti idarəsində kuryer işləmişdir. 255
 Nuru Babakışi oğlu (Hacı Babakışi oğlu): Qubanın Rük kəndinin yüzbaşısı olmuşdur. 368
 Nurulla Əsədulla oğlu: Bakılı; “Rıbak” vətəğəsinin icarədarı. 407
 Nüsrət İsmayıl oğlu: Qubanın Rük kəndinin camaat nümayəndəsi olmuşdur. 368
 Odişelidze, İlya Zuraboviç (1865-1925): Gürcüstanın hərbi xadimi; general-leytenant. Gürcüstan ordularının Baş komandanı olmuşdur. 350
 Odişelidze, Mariya: Bakı sakini; Vahab Mirzəyevin arvadı. 432
 Olenskaya, Ş: Türk Aktyorlar İttifaqının idarə heyətinin üzvü olmuşdur. 125, 179, 210, 236, 299, 483
 Olenskaya, Yeva Nikitiçna (1900-1959): Azərbaycan aktrisası. Qubada doğulmuş, kiçik yaşda ailəsiylə birgə Bakıya köçmüşdür. “Nicat” və “Səfa” truppalarının, “Hacıbəyov qardaşları müdiriyəti” truppasının üzvü olmuşdur. Uzun müddət Milli Dram Teatrının səhnəsində çıxış etmişdir. 1949-cu ildə Azərbaycan SSR Xalq artisti adına layiq görülmüşdür. 204, 210, 236, 560
 Olentsev: Bakı limanının polis müfəttişliyinin məmuru olmuşdur. 253
 Oleynikov, Vladimir: Rus pəhləvan. 395, 413, 439, 465, 492, 543
 Orbay: bax. Hüseyn Rauf.
 Orbelyans: Ermənistan aktyoru. 320
 Orxanov: Dağıstan sakini. 361
 Orlando, Vittorio Emanuele [Vittorio Emanuele Orlando; 1860-1952]: İtaliyanın siyasi xadimi; 1917-1919-cu illərdə Baş nazir olmuşdur. 451
 Oruc: İrəvanlı; 1919-cu ilin iyulunda Qəmərli vəğzalında ermənilər tərəfindən öldürülmüşdür. 48
 Orucəliyev, Əlicabbar: Azərbaycanın maarif xadimi. Bakı Bələdiyyəsinin Məktəblər Şöbəsinin sədri olmuşdur. 390, 403
 Orucov, Əlicabbar: bax. Orucəliyev, Əlicabbar.
 Osman I (Osman Qazi; 1258-1324): 1299-cu ildə Osmanlı dövlətini qurmuşdur. 146

Osman ibn Əffan (? - 656): Səhabə; Dörd xəlifədən üçüncüsü. 206, 269

Otto fon Habsburq [Otto von Österreich; 1912-2011]: Avstriya-Macaristan imperatoru I Karlın oğlu. 398, 412

Ömər: Hindistan bolşeviklərinin liderlərindən olmuşdur. 383

Ömər ibn Xəttab (? - 644): Səhabə; Dörd xəlifədən ikincisi. 206, 362

Ömər Lütfü Fikri (1872-1934): Türk siyasətçisi və hüquqşünası; ədəbiyyat və tarix mövzusunda da əsərlər yazmışdır. 313

Palitsın: Könüllü ordunun Bakıdakı İngiltərə Komandanlığı nəzdindəki nümayəndəsi. 348, 459

Pankratov: Zakaspi Hökumətində Ticarət və Sənaye naziri olmuşdur. 294

Paraskevopulos, Leonidas (1860-1936): Yunanistanın hərbi və siyasi xadimi, general-leytenant. 1918-1920-ci illərdə Yunanistan ordusunun Baş komandanı olmuşdur. 11

Pardo: bax. Pardo-i-Barreda, Xose.

Pardo-i-Barreda, Xose [José Pardo y Barreda]: Perunun siyasi xadimi. 1904-1908 və 1915-1919-cu illərdə Peru prezidenti olmuşdur. 243, 259

Parolin, Xeyrulla. 431

Paşazadə, Həmid (Məşhədi Həmid): Bakıda yaşayan İranlılardan, “Müsavat” üzvü. 202

Payden: Macarıstan Maarif naziri. 359

Pekarski, L. M.: Bakıda işləmiş polyak əsilli mühəndis. 70

Pepinov, Əhməd bəy (yaxud Əhməd Cövdət Pepinov; 1893-1937): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi; Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuş, Əmək və Əkinçilik naziri vəzifəsini tutmuşdur. Sovet rejimi tərəfindən güllələnmişdir. (ayrıca bax: Axıskalı). 7, 28, 54, 55, 57, 58, 239, 289, 290, 291, 356, 358, 390, 403, 440, 468, 522, 535, 558

Pesoa, Epitasiu [Epitácio Pessoa; 1865-1942]: Braziliyanın siyasi xadimi. Paris Sülh Konfransında Braziliya heyətinin rəhbəri

olmuşdur. 1919-1922-ci illərdə Braziliya prezidenti postunu tutmuşdur. 112

Petlyura, Simon Vasilyeviç (1879-1926): Ukraynanın siyasi və hərbi xadimi. Ukrayna Xalq Respublikası Direktoriyasının rəhbərlərindən olmuşdur. 33, 292, 443, 471, 525

Petrenko: Zakaspiyskdə fəaliyyət göstərmiş hərbi dəstələrin komandirlərindən olmuşdur. 421

Petrov: Azərbaycan Cümhuriyyəti Sosial Təminat Nazirliyinin Qaçqınlar şöbəsinin sədri olmuşdur. 296

Pərviz: bax. Xosrov II.

Piletski, İvan Andreyeviç: Poçt və Teleqraf Nazirliyi Dəftərxanasında işləmişdir. 80

Pirimov, Qurban (1880-1965): Azərbaycan tarzəni. 356, 376, 395, 493, 518

Pişon, Stefan [Stéphen Pichon; 1857-1933]: Fransanın siyasi xadimi. 1906-1911-ci illərdə Xarici İşlər naziri olmuşdur. Birinci Dünya müharibəsinin sonlarında və Paris Sülh Konfransı dövründə aktiv fəaliyyəti ilə diqqəti cəlb etmişdir. 292

Pokrovski, Viktor Leonidoviç (1889-1922): Rusiyanın hərbi xadimi, general-leytenant. Birinci Dünya müharibəsinin və Rusiyada Vətəndaş müharibəsinin iştirakçısı olmuşdur. 108

Poqos Nubar paşa (1851-1930): Osmanlı dövlətində yaşayan ermənilərin siyasi təşkilatı olan Erməni Millət Məclisinin və Ümumi Erməni Xeyriyyə İttifaqının sədri olmuşdur. 12, 170

Polk: Amerika Xarici İşlər Nazirliyinin Paris Sülh Konfransındakı nümayəndəsi. 82, 310, 327

Poltorjinski, Əli B.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyinin Dəftərxanasında işləmiş, sonra bu Nazirliyin Ticarət şöbəsinin müdiri olmuşdur. 439

Popov: Quba qəzasında vergi müdiri olmuşdur. 409

Prins Səbahəddin (Məhməd Səbahəddin; 1879-1948): Türkiyənin siyasi xadimi. Anası

Osmanlı sultanı Əbdülməciddin qızı idi. 270

Prjevalski, Mixail Alekseyeviç (1859-1934): Rusiyanın hərbi xadimi, general. Birinci Dünya müharibəsi dövründə, 1917-ci ilin iyun-dekabr aylarında Qafqaz cəbhəsinin komandiri olmuş, daha sonra Ağqvardiyaçılar hərəkatına qoşulmuşdur. 41

Prokofyev, Q. K.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyinin katibi olmuşdur. 184

Prut: Xarkov sakini yəhudi. 139

Şimaf: “Azərbaycan” qəzetində imza; Dağlılar Respublikası haqqında yazmışdır. 167, 198, 225

Pyotr I (Karageorgiyeviç; 1844-1921): 1903-1921-ci illərdə Serbiya kralı olmuşdur. 82

R. Rəhimli: Lahıcdan “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 229

Radek: Xorvatiyada üsyançı kəndlilərin nümayəndəsi olmuşdur. 525

Radko-Dmitriyev, Radko Dmitriyeviç (1859-1918): Bolqarıstanın və Rusiyanın hərbi xadimi, general. 1877-1878-ci illər Rusiya-Osmanlı müharibəsində, Balkan müharibələrində və Birinci Dünya müharibəsində iştirak etmişdir. 459

Rakovski, Xristian Georgiyeviç (1873-1941): Ukrayna Xalq Komissarları Sovetinin sədri (1919, 1920-1923), SSRİ-nin Britaniyada (1923-1925) və Fransada (1925-1927) səlahiyyətli nümayəndəsi olmuşdur. 292

Raqenbaum: pəhləvan. 27, 79, 106, 262, 375, 395, 413, 439

Ramazan Həsən oğlu: Bakıdakı dağlılardan. 321

Razumovski, Vasili İvanoviç (1857-1935): cərrah; Tiflis Universitetinin (1918-1919) və Bakı Universitetinin (1919-1921) rektoru olmuşdur. 523, 545

Razuvayev: Rusiyanın hərbi xadimi; general. Biçeraxovun əks-kəşfiyyat xidmətinin başçısı olmuşdur. 368

Rebrux: fəhlə hərəkatının fəal iştirakçısı; Arbitraj Komissiyasının üzvü. 142

Renner, Karl [Karl Renner; 1870-1950]: Avstriyanın siyasi xadimi. 1918-1920-ci illərdə Avstriya hökumətinin sədri, həmçinin 1919-1920-ci illərdə Xarici İşlər naziri olmuşdur. 244

Reyn: İsveçrə konsulluğunun agentı. 187

Rəcəbli: Mərkəzi Hərbi Çağırış İdarəsinin baş katibi olmuşdur. 2

Rəcəbov, Əhməd Cabbar oğlu. 281, 300

Rəcəbov, İsgəndər: Hacıbəyli Qardaşları Müdiriyətinin əməkdaşı. 355

Rəcəbov, Məcid: Salyanda Mal Mübadiləsi Komissiyasının sədri olmuşdur. 176

Rəfibəyli, Xudadad bəy (1877-1920): Azərbaycanın dövlət xadimi. Xarkov Universitetinin Tibb fakültəsini bitirmiş, həkim işləmişdir. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində Xalq Səhiyyə naziri vəzifəsini tutmuşdur. Gəncə qubernatoru olduğu dövrdə erməni quldurlarının dinc əhaliyə qarşı törətdikləri soyqırımın qarşısının alınmasında böyük rol oynamışdır. Cümhuriyyətin süqutundan sonra bolşeviklər tərəfindən güllələnmişdir. 33, 562

Rəfibəyov, Xudadad bəy: bax. Rəfibəyli, Xudadad bəy.

Rəfiyev, Musa bəy (1888-1938): Azərbaycanın dövlət xadimi. Xarkov Universitetinin Tibb fakültəsini bitirmiş, həkim işləmişdir. Azərbaycan Milli Şurasının üzvü olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində portfelsiz nazir, Səhiyyə və Sosial Təminat naziri kimi vəzifələr tutmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra mühacirətə getmişdir. 193, 562

Rəfizadə: Bakıda 5-ci sahənin pristavı olmuşdur. 321

Rəhim xan. 230

Rəhimli, Rəsul: Azərbaycan Cümhuriyyəti Poçt və Teleqraf Nazirliyində kargüzər işləmişdir. 80

Rəhimov, Cəlal: Bakıda və Xankəndində poçt və teleqraf bürosunda işləmişdir. 518

Rəhmi bəy (İzmir valisi): bax. Arslan, Mustafa Rəhmi.

Rəsulov: Bakı Bələdiyyə İdarəsinin xüsusi işlər məmuru olmuşdur. 71

Rəsulzadə, Məhəmməd Əli (1884-1982): Azərbaycan Cümhuriyyətinin ictimai-siyasi xadimi, Parlamentin üzvü. Məhəmməd Əmin Rəsulzadənin əmisi oğlu idi. 1922-ci ildə mühacirətə getmişdir. 390, 403

Rəsulzadə, Məhəmməd Əmin (1884-1955): Azərbaycanın görkəmli dövlət xadimi, Cümhuriyyətin qurucularından biri. Azərbaycan Milli Şurasının və “Müsavat” partiyasının sədri; eyni zamanda jurnalist və publisist. 55, 119, 139, 217, 384, 385, 405, 432, 458, 468, 470, 521, 535, 545, 546, 557, 561, 562

Rəşid bəy: Osmanlı dövründə İstanbul Polis İdarəsinin Siyasi şöbəsinin müdiri olmuşdur. 269

Rəzзақ Məhəmməd oğlu: Astaralı. 392

Rılski, S.: Polşanın Azərbaycanda konsul agenti olmuşdur. 534

Rinvist, Bitu. 454, 463.

Ris, Con [Sir John Rees; 1854-1922]: Britaniya Hindistanının müstəmləkə administratoru; 1906-1910 və 1912-1922-ci illərdə Britaniya Parlamentinin üzvü olmuşdur. 241

Roulinson, Henri [Henry Rawlinson; 1864-1925]: İngilis generalı; İngiltərə qoşunlarının Arxangelsk və Murmanskdan çəkilmələri hərəkətinə rəhbərlik etmişdir. 240

Rudolf: Çarlıq dövründə Qafqazda Maarif müdiri olmuşdur. 401

Ruprext, fon Bayern [Rupprecht von Bayern, 1869-1955]: Bavariya vəliəhd şahzadəsi, general. Bavariya kralı III Lüdviqin oğlu idi. 213

Rut, Elihu [Elihu Root; 1845-1937]: ABŞ-in siyasi xadimi. Xarici İşlər naziri, Hərbi nazir kimi vəzifələr tutmuşdur. 397

Rübabə Ruhulla qızı: Bakıdakı İran təbəələrindən. 202

Rüstəm Rüfət: “Azərbaycan” qəzetinə şeir göndərmişdir. 230

Rüstəmbəyli, Şəfi bəy (1893-1960): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi. Kiyev Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Azərbaycan Milli Şurasının və Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü, “Azərbaycan” qəzetinin redaktorlarından biri olmuşdur. 4, 29, 56, 357, 468, 535

Rüstəmbəyov, Şəfi bəy: bax. Rüstəmbəyli, Şəfi bəy.

Rüstəmzadə, Əbülqasım: “Müsavat” partiyasının Quba şöbəsinin sədri olmuşdur. 65

Ryabovol, Nikolay Stepanoviç (1883-1919): Kazakların ictimai-siyasi xadimi; Kuban Radasının sədri olmuşdur. 139

Rza Zaki: bax. Lətifbəyov, Rza.

Rzadorski: Rus ordusunun zabiti; Türkcüstanda xidmət etmişdir. 400

Rzayev, Bağır (1891-1927): Zaqafqaziya Seyminin, Azərbaycan Milli Şurasının və Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. Araz Türk Hökuməti sədrinin müavini idi. 30, 356, 440, 468, 495, 496

Sabiq müəllim: “Azərbaycan” qəzetində imza. 402

Sabit, Həsənağa: Salyanda teatr rejissoru olmuşdur. 299

Sadiq Teymur oğlu: Şağan kəndinin sakini. 321

Sadiqov, Əkbər ağa Hacı Xəlil oğlu (1892-1928): Azərbaycan Cümhuriyyətinin Zakaspi Hökuməti nəzdindəki konsulu olmuşdur. 274, 295

Sadiqov, Mirpaşa (? - 1921): Azərbaycan aktyoru; yazıçı Seyid Hüseynin qardaşı. Qarabağda ermənilər tərəfindən xaincəsinə qətl edilmişdir. 126, 179, 210, 236, 300, 565

Sakazov, Yanko (1860-1941): Bolqarıstanın siyasi xadimi və diplomati. 1918-1919-cu illərdə Ticarət, Sənaye və Əmək naziri olmuşdur. 397

Salih Münir paşa (1859-1939): Osmanlı dövlətinin ictimai-siyasi xadimi. Bursa valisi, Paris səfiri olmuşdur. Vəzifədən uzaqlaşdırıldıqdan sonra uzun müddət İsveçrə və İtaliyada mühacir həyatı yaşamışdır. 270, 283

Salman Arzuman oğlu: Quba qəzasının Rük kəndində camaat nümayəndəsi olmuşdur. 368

Salman bəy: “Azərbaycan” qəzetinin Lənkəranda xüsusi müxbiri olmuşdur. 283, 327

Salman Mümtaz Məhəmmədəmin oğlu (1884-1941): Azərbaycanın şair və ədəbiyyatşünası. Klassik poeziya və şifahi xalq ədəbiyyatı irsinin toplanması və tədqiqi sahəsində misilsiz xidmətləri olmuşdur. Sovet hakimiyyəti tərəfindən repressiyaya məruz qalmışdır. 536, 541, 565

Salman Zərbəli oğlu: Bakıdakı İran təbəələrindən. 202

“Salyanlı”: “Azərbaycan” qəzetində imza. 177

Samne, Corc [Georges Samné; 1877-1938]: Suriyalı həkim, yazıçı; millətçi. Sükrü Qanemlə birgə Mərkəzi Suriya Komitəsini qurmuşdu. 190

Samurski: “Hümmət” partiyasının Hacı Tərxan komitəsinin idarə heyətinin üzvü. 336

Sanders, Otto Liman fon [Otto Liman von Sanders; 1855-1929]: Almaniyanın hərbi xadimi; general-leytenant. Birinci Dünya müharibəsi dövründə Osmanlı imperiyasında hərbi məsləhətçi olmuşdur. 213

Sanılı, Hacı Kərim (yaxud Sanıyev; 1878-1937): Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimi, şair. Qori Seminariyasında təhsil almış, Azərbaycanın müxtəlif yerlərində müəllim işləmişdir. Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. Repressiyaya məruz qalmışdır. 57, 441, 467, 468

Sanıyev: bax. Sanılı, Hacı Kərim.

Sarablı, Hüseynqulu (yaxud Hüseynqulu Rzayev; 1879-1945): Azərbaycan aktyoru.

Azərbaycan Cümhuriyyətinin mədəni həyatında fəal iştirak edən Sarablının, Azərbaycan teatrının, eləcə də musiqisinin inkişafında misilsiz xidmətləri olmuşdur. 1, 210, 236, 355, 483, 544, 565

Sarabski: bax. Sarablı, Hüseynqulu.

Sariyev, İvan: Ağdam poçt-teleqraf bürosunun müdiri olmuşdur. 133

Savitski, İppolit Viktoroviç (1863-1941): Rusiyanın hərbi xadimi; general-leytenant. Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Cənubi Rusiya Silahlı Qüvvələri tərkibində Türküstan ordusunun komandiri olmuşdur. 294, 399, 400, 421

Sazonov, Sergey Dmitriyeviç (1860-1927): Rusiyanın diplomati. Bir sıra ölkələrdə səfir kimi işləmiş, 1910-1916-cı illərdə Xarici İşlər naziri olmuşdur. Rusiyanın cənubunda Xüsusi Şura Hökumətinin tərkibində yer almışdır. Mühacirətdə ölmüşdür. 19, 244, 360, 498

Sen-Bris. 340

Seyid Hüseyn Sadiq (1887-1938): Azərbaycan yazıçısı, müəllimi, jurnalisti və nəşiri. Sovet rejimi tərəfindən güllələnmişdir. 94, 126, 179, 226, 233, 257, 280, 315, 366, 456, 476, 535, 536, 565

Seyidəli Mirheydər oğlu (Ağa Seyidəli): Bakıda, Dağlı məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Seyidov, Mir Əbdüləziz (1895-1988): publisist və hüquqşünas. Türkiyədə mühacirətdə Əziz Alopud kimi tanınmışdır. 275

Seyidzadə, Bədrəddin (yaxud Mir Bədrəddin Seyidzadə; 1882-1945): Azərbaycan şairi. 90, 141

Seymur [Seymour]: İngiltərə donanması komandanı. 214

Səbahəddin: bax. Prins Səbahəddin.

Səbri bəy: Türkiyənin siyasi xadimi, Türkiyə Parlamentinin üzvü. 192

Sə'd bin Əbu Vəqqas (592-675): ərəb sərkərdəsi. 221

Sədi Şirazi: XIII əsrdə yaşamış fars şairi. 404

Sədrəddin Hacı oğlu (Kərbəlayı Sədrəddin): Quba qəzasının sakini. 322

Sədrəddin Mirzə Qacar: bax. Qacar, Sədrəddin Mirzə.

Səfərov, Məhəmməd Əli Sidqi (1888-1956): Azərbaycan publisisti, yazıçısı və jurnalisti; Məhəmməd Tağı Sidqi Səfərovun oğlu. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin katibi (stenoqrafisti) olmuş, eyni zamanda teatrda müxtəlif rollarda çıxış etmişdir. 53, 77, 125

Səfikürdlü, Aslan bəy: bax. Səfikürdski, Aslan bəy.

Səfikürdski, Aslan bəy (yaxud Səfikürdlü, 1881-1937): Azərbaycanın dövlət xadimi. Zaqafqaziya Seyminin, Azərbaycan Milli Şurasının və Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuş, 3-cü hökumət kabinetində Poçt-Teleqraf və Əmək naziri, 4-cü kabinetdə Ədliyyə və Əmək naziri vəzifələrini tutmuşdur. 290, 544, 557

Səlim I (Yavuz; 1470-1520): Osmanlı sultanı; 1512-1520-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 115, 189, 387

Səlimbəyov, Süleyman bəy (1888-1951): Azərbaycan aktyoru. 179, 483

Səlimov, Həbib bəy (1881-1920): Azərbaycanın hərbi xadimi; general-mayor. 324, 497, 500

Səlməsi, Cəfər: Tehrandə nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Səlməsi, Nağı: Tehrandə nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Sidqi, Məhəmmədəli: bax. Səfərov, Məhəmməd Əli Sidqi.

Sin: Britaniya Parlamentinin Lordlar Palatasının üzvü. 136

Sitarə Ələsgər qızı: Bakıdakı İran təbəələrindən. 202

Sklodovski, Vikenti-Frants Bernardoviç: Bakı Texniki Komitəsinin sədri. 184, 206

Slavinski, D.: dirijor. 492, 518

Slutkin, M. İ.: diş həkimi. 23

Sokolov: Zakaspiysk cəbhəsinin Baş komandanı. 420

Sokolovski. 32

Soltan bəy: Azərbaycan müəllimi; Müəllimlər İttifaqı Qurultayının nümayəndəsi. 532

Soltanəhməd Mahmud oğlu (Molla Mahmud oğlu): Şamaxının Çarhan kəndinin sakini. 539

Sona Məhəmmədcəfər qızı: Bakı sakini. 510

Sonnino, Sidney [Sidney Sonnino; 1847-1922]: İtaliyanın siyasi xadimi. 1906-cı ildə və 1909-1910-cu illərdə Baş nazir olmuşdur. 1914-1919-cu illərdə Xarici İşlər naziri idi. 340

Srvandzyan, Hamazasp (1873-1921): “Daşnaksutyun” partiyasının liderlərindən, erməni qatil və terrorist. Türkiyənin Van şəhərində anadan olmuşdur. Gəncə, Şuşa, Quba, Bakı və başqa yerlərdə dinc azərbaycanlı əhaliyə divan tutmuş, minlərlə dinc sakini qətl etmişdir. Bolşeviklər tərəfindən İrəvanda həbs edilmiş, həbsxanada öldürülmüşdür. 41

Stamboliyski, Aleksandr (1879-1923): Bolqarıstanın siyasi və dövlət xadimi. Bolqarıstan Aqrar Xalq İttifaqı partiyasını təmsil edirdi. 1919-1923-cü illərdə Bolqarıstanın Baş naziri olmuşdur. 397

Staroşvili, Apollon Vladimiroviç: Gürcüstan pəhləvanı. 106, 132, 211, 303, 329, 355, 375, 413, 492, 543

Stefan Saber: Macarıstan Əmlak naziri. 359

Stolberq, Q. B.: Kaspi Eksport bankir evi idarə heyətinin üzvü. 303

Stolipin, Pyotr Arkadyeviç (1862-1911): Rusiyanın dövlət xadimi. 1906-1911-ci illərdə Baş nazir və Daxili İşlər naziri olmuşdur. 402

Struk, İlya Timofeyeviç (1896-1969): Ukraynalı ataman. 32

Subbotin, S. M.: Azərbaycanda dövlət qulluğunda olmuşdur. 509

Suxorukov, V. D.: Eser; Muğanda yaradılan diktatura hökumətinin (Beşlər diktaturasının) başçısı olmuşdur. Ağqvardiyaçılar tərəfindən güllələnmişdir. 298, 369, 391

Sultan Xəlilulla oğlu (Molla Sultan): Kürdəmir sakini; Göyçay qəzasının Xəlilli Qasımbəyli kəndinin mollası olmuşdur. 80

Sultanov: Ədliyyə Nazirliyi nəzdində Xüsusi İstintaq Komissiyasının üzvü. 295

Sultanov, Abdulla (Məşhədi Abdulla): Naxçıvan Milli Şurası üzvü. 230

Sultanov, Əliabbas: Bakıda, Şeyx İbrahim məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Sultanov, Xosrov bəy (1879-1943): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi və hərbi xadimi. Azərbaycanın İstiqlal Bəyannaməsini imzalayanlardan biri olan Xosrov bəy Sultanov Cümhuriyyət dövründə Hərbiyyə naziri, Kənd Təsərrüfatı naziri, Qarabağ general-qubernatoru kimi vəzifələr daşımışdır. Sovet işğalından sonra mühacirət etmişdir. 34, 512

Suvorov, Mixail Nikolayeviç (1877-1948): Rusiyanın hərbi xadimi, general-mayor. Mühacirətə getmişdir. 443

Sübhanqulov, Hüseyn. 431

Süheyli, Əliəkəbər (Əliəkəbər Fərəc oğlu Əliyev; 1879-1927): Azərbaycan aktyoru. 105, 126, 131, 178, 179

Süleyman Nazif (1870-1927): Türkiyənin dövlət xadimi; şair və yazıçı. 501

Süleyman Şəfiq paşa (1860-1946): Türkiyənin hərbi xadimi; 1919-cu ilin avqust-oktyabr aylarında Hərbi nazir olmuşdur. 444

Süleymanov, Seyidməhəmməd: polkovnik; qorucuların (mühafizə bölüyünün) rəisi olmuşdur. 369

Süleymanzadə, Fərəculla: Lahıc sakini. 229

Svoboda: pəhləvan. 1

Syaqarov, Georgi Yevgenyeviç: Poçt-Teleqraf Nazirliyinin mühəndisi. 133

Şaban Kərəm oğlu (Məşhədi Şaban): Bakı sakini. 231

Şahab bəy: Osmanlı dövründə İstanbul komendantı olmuşdur. 269

Şahbazov: “Hümmət” partiyasının Hacı-Tərhan komitəsinin idarə heyətinin katibi. 336

Şahsüvarov, Nurməmməd bəy Adilxan bəy oğlu (1883-1958): Azərbaycanın və Dağıstanın maarif və dövlət xadimi. Azərbaycanın Zəngəzur qəzasında anadan olmuş, Kiyev Universitetinin Hüquq fakültəsində təhsil almışdır. Azərbaycan və Dağıstanda maarif sahəsində işləmişdir. 1918-ci ilin mayından 1919-cu ilin mayına qədər Dağlılar Respublikasının Maarif naziri olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyətinin Maarif və Dini Etiqad nazirinin müavini, həmçinin nazir (qısa müddət) olmuşdur. Sovet dövründə yenə maarif sahəsində fəaliyyət göstərmiş, repressiyaya məruz qalmış, 1943-cü ildə sürgündən qayıtmışdır. 36

Şamil (Şeyx Şamil; 1797-1871): Qafqaz dağlılarının rəhbəri, Şimali Qafqazda milli-azadlıq hərəkatının lideri. 387

Şahverdili: “Azərbaycan” qəzetində imza; Lənkərandan yazmışdır. 389

Şatkir. 345

Şattlvort, Diqbi [Digby Shuttleworth; 1876-1948]: Britaniya Hindistanı Ordusunun zabiti; general. 1917-1919-cu illərdə Britaniyanın Qafqazdakı 39-cu piyada briqadasının və Qara dənizdəki 83-cü piyada briqadasının komandiri olmuşdur. 150, 323, 440, 457, 508, 509

Şaumyan, Stepan (1878-1918): Erməni əsilli bolşevik, Bakı Kommunasının lideri. Bolşeviklərin və daşnakların 1918-ci ilin mart ayında Bakıda dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı törətdiyi soyqırımına rəhbərlik etmişdir. 263

Şexter, Z. A.: Bakıda fəaliyyət göstərmiş diş həkimi. 23, 49, 75, 102, 128, 153, 181, 206, 232, 258, 281, 301, 326, 352, 372, 392, 411, 436, 462, 488, 514, 540, 566

Şekspir, Uilyam [William Shakespeare; 1564-1616]: İngilis şairi, yazıçısı və aktyoru. 280

Şerbaçeviç: Yekaterinodar Sofiya Hərbi Məktəbinin müdiri. 112

Şerbaçyov, Dmitri Qriqoryeviç (1857-1932): Rusiyanın hərbi xadimi; general. Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Ağqvardiyaçılar hərəkatının əsas üzvlərindən biri olmuşdur. 184

Şeyx Kərbəlayi Hüseyn: Lənkəran sakini. 388

Şeyx Qənizadə. 510

Şeyx Şamil: bax. Şamil.

Şeyxsəid Hacı oğlu: Quba qəzasının Mucuq kəndinin (Qusarın kəndi) yüzbaşısı olmuşdur. 368

Şeyxzamanlı, Əli Şövqi (1879-1925): Azərbaycan şairi. Gəncədə anadan olmuş, bir müddət Bakıda işləmişdir. Gəncədə dəfn edilmişdir. 90, 141

Şeyxzamanov, Məhəmməd Bağır: bax. Şeyxzamanzadə, Məhəmmədbağır.

Şeyxzamanzadə, Məhəmmədbağır bəy Saleh bəy oğlu (1880-1920): “Müsavat” partiyasının, Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 405, 561

Şəbüstəri, Qulamrza: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Şəmsəddin Ümid oğlu (Şəmsəddin əfəndi qazı Hacı Ümid əfəndi oğlu): Qubanın Fəxibəy mahalının sakini, “Müsavat” üzvü. 227

Şəmsəddinov: Bakıda xalq məktəbləri müfəttişi olmuşdur. 401, 402

Şərifov, Hacıbaba: bax. Şərifzadə, Hacıbaba.

Şərifov, Mustafa Ağa İsmayıl oğlu (1875 - ?): Azərbaycanlı həkim. Xarkov Universitetinin Tibb fakültəsini bitirmişdir. Cümhuriyyət dövründə Bakı şəhər Bələdiyyə İdarəsinin Səhiyyə şöbəsinin müfəttişi, Tibbi-sanitar şöbəsinin müdiri olmuşdur. 406

Şərifüddövlə: İrənin Kürdüstan əyalətinin hakimi olmuşdur. 419

Şərifzadə, Abbas Mirzə (1893-1938): Azərbaycan aktyoru. “Səfa” və “Nicat” cəmiyyətlərinin truppalarında çıxış etmiş, “Hacıbəyli qardaşları müdiriyyəti”nə rejissor kimi dəvət edilmişdir. Azərbaycan teatr sənətinin inkişafında böyük xidmətləri olmuşdur. Sovet rejimi tərəfindən represiyaya məruz qalmış, güllələnmişdir. 53, 125, 158, 179, 210, 236

Şərifzadə, Hacıbaba (yaxud Hacıbaba Şərifov; 1895-1920): Azərbaycanın teatr aktyoru və rejissoru. 257, 492, 518

Şıxəlibəyov, Asəf bəy Nurəli bəy oğlu (1886-1920): Azərbaycan Parlamentinin üzvü olmuşdur. Şamaxıdan seçilmişdir. “Müsavat” faksiyasına daxil idi. 453

Şıxəliyev, Asəf bəy: bax. Şıxəlibəyov, Asəf bəy.

Şıxlarski, Məhəmmədsəadət: Dəvəçidə müstəntiq olmuşdur. 172, 202

Şıxlinski, Əliəğa (1863-1943): Azərbaycanın hərbi xadimi. Rusiya imperiyası ordusunda general-leytenant rütbəsinə yüksəlmişdi. Azərbaycan Cümhuriyyəti ordusunun qurulmasında böyük xidmətləri olmuşdur. Azərbaycan Hərbi nazirinin müavini vəzifəsini tutmuşdur. 472

Şıxməhəmmədov, Əbülfəz: Bakı teleqraf-xanasında işləmiş, Poçt-Teleqraf Nazirliyi Dəftərxanasında kargüzar olmuşdur. 54

Şirəli Təhməz oğlu: “Russki neft” şirkətində işləmişdir. 96

Şirinbəyzadə, Şirin xanım: Qazaxda müəllimə olmuşdur. 506

Şirvanlı Şərif bəy: bax. Əfəndizadə, Məhəmməd Şərif.

Şişəli, Seyid: bax. Şuşinski, Seyid.

Şkuro, Andrey Qriqoryeviç (1887-1947): Rusiyanın hərbi xadimi, general-leytenant. Kuban kazaklarındandır. Birinci Dünya müharibəsində və Rusiyada Vətəndaş müharibəsində iştirak etmişdir. 1920-ci ildə

mühacirətə getmişdir. İkinci Dünya müharibəsində Hitler Almaniyası ilə əməkdaşlıq etmişdir. İngilislər tərəfindən tutularaq SSRİ-yə təhvil verilmiş və Moskvada edam edilmişdir. 85

Sort, Alfred [Alfred Short; 1882-1938]: Britaniyanın siyasi xadimi; leyborist. 160

Şpitalski, Anatoli İvanoviç: Cümhuriyyətdən əvvəl Bakı quberniyası Torpaq və Dövlət Əmlakı İdarəsində çalışmışdır. Cümhuriyyət dövründə Əkinçilik və Dövlət Əmlakı Nazirliyinin Torpaq şöbəsinin müdiri olmuşdur. Cümhuriyyətin süqutundan sonra Xalq Torpaq Komissarlığında Torpaq idarəetməsi şöbəsinin müfəttişi işləmişdir. 560

Ştamm, Q.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Sosial Təminat Nazirliyinin kargüzarı, Nazirliyin Dəftərxana müdirinin müavini olmuşdur. 14

Şternin, Boris Moiseyeviç: Bakıda fəaliyyət göstərmiş diş həkimi. 102, 128, 154, 180, 205, 231, 258, 281, 301, 326

Şuşalı: “Azərbaycan” qəzetində imza. 169

Şuşalı Seyid: bax. Şuşinski, Seyid.

Şuşinski, Seyid (1889-1965): Azərbaycanın məşhur xanəndəsi. 205, 210, 236, 335, 544, 565

Tabaqçı, Məhəmmədəli: bax. Əsədullazadə, Məhəmmədəli.

Tağıyev, Nəsir bəy Hacı Məhəmməd oğlu (1879-1953): Şamaxıda anadan olmuşdur. Dövlət Əmanət Kassaları və Kiçik Kredit İdarəsi müdiri. Sovet dövründə Azərbaycanın Maliyyə komissarı olmuşdur. Bakıda və Moskvada bir sıra yüksək vəzifələrdə işləmişdir. Moskvada vəfat etmişdir. 13, 28, 158

Tağıyev, Zeynalabdin: Azərbaycan milyonçusu və xeyriyyəçisi. 101, 119, 365, 373, 401, 431

Tahirov: Rusiyada təhsil alan Azərbaycanlı tələbə. 72

Talıbzadə, Abdulla Şaiq (1881-1959): Azərbaycan şairi, yazıçısı və pedaqoqu. 207,

210, 236, 302, 508

Talıbzadə, Yusif Ziya (1877-1923): Azərbaycanın hərbi və siyasi xadimi, pedaqoq. 390, 467, 489

Tamaşaçı əfəndi: “Azərbaycan” qəzetinə məktub yazmışdır. 351

Tarıqlulov: “Hümmət” partiyasının Hacı-Tərhan komitəsinin idarə heyətinin üzvü. 336

Tarıqlulov, Ramazan. 431

Tarıqluluzadə, Nurulla (Kərbəlayı Nurulla): “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin üzvü olmuşdur. 322

Tarhan, Əbdülhaq Hamid (1852-1937): Türk şair və yazıçısı. 313, 314, 327

Tavkiyev, Markar: Şamaxının Mədrəsə kəndinin sakini. 435

Ten, Hippolit [Hippolyte Taine; 1828-1893]: fransız filosofu; ədəbiyyat və sənət nəzəriyyəçisi. 278, 279, 283

Teodor: Amerikalı hüquqşünas. 444

Terpilo, Daniil İliç (Ataman Zelyonı; 1886-1919): Ukrayna inqilabçısı. Təşkil etdiyi silahlı dəstə ilə birgə əvvəlcə getmanlıq tərəfdarlarına və alman işğalçılarına qarşı döyüşmüş, Ukrayna Direktoriyasının hakimiyyətini qəbul etmiş, sonra Direktoriyaya qarşı çıxaraq Ukrayna bolşevikləri ilə əməkdaşlıq etmiş, nəhayət, bolşeviklərə də qarşı çıxmış və Qırmızı ordu dəstələri tərəfindən məhv edilmişdir. 51

Tetureşkin-Somov: bolşevik. 71

Teymur: XIV əsrdə yaşamış görkəmli türk sərkədəsi; Teymurilər dövlətinin banisi. 63

Teymurxanov, Murad: Maarif Nazirliyində idarə məmuru olmuşdur. 184

Teyyib əfəndi: Dağıstan sakini; Axtılı. 361

Tezicer, Frederik [Frederic Thesiger; 1868-1933]: Britaniyanın dövlət xadimi. 1916-1921-ci illərdə Hindistanın vitse-kralı və general-qubernatoru olmuşdur. 259

Təbrizi, Əlizadə: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Hüseyn Antiqaçı: Tehranda nəşr

edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Mahmud: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Məhəmmədbağır Fərşçi (Hacı Məhəmmədbağır): Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Məhəmməddağı Çayçı: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Məhəmmədzadə: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təbrizi, Mirnağı: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Təhsin: Azərbaycan Türk Ocağının qurucularından olmuşdur. 405

Təkin əfəndi: İstanbulda 1914-cü ildə nəşr edilmiş “Turan” kitabının müəllifi. 220

Təkinski, Məhəmməd xan (1880-1938): Azərbaycanın siyasi xadimi və diplomatı. Azərbaycan Cümhuriyyətinin Ermənistan-dakı siyasi nümayəndəsi (səfiri), həmçinin Azərbaycan Xarici İşlər nazirinin müavini olmuşdur. 48, 142, 144, 230, 252, 427

Tələbə D. U.: pəhləvan. 1

Tələt paşa (Məhməd Talat paşa; 1874-1921): Osmanlı dövlət xadimi. İttihad və Tərəqqi cəmiyyətinin liderlərindən biri idi. Daxili İşlər naziri, Poçt və Teleqraf naziri, Baş nazir vəzifələrini tutmuşdur. Berlində erməni terrorçusu Teyliryan tərəfindən odlu silahla vurularaq öldürülmüşdür. 380, 381

Tittoni, Tommazo [Tommaso Tittoni; 1855-1931]: İtaliyanın siyasi xadimi və diplomatı. İngiltərə və Fransada səfir, Xarici İşlər naziri (1903-1905, 1906-1909, 1919), Daxili İşlər naziri (1905), Baş nazir (1905), Senatın Sədri (1919-1929) olmuşdur. 243, 305, 341

Toller, Ernst [Ernst Toller; 1893-1939]:

Alman inqilabçı və şairi; Bavariya Sovet Respublikasının başçısı olmuşdur. 215

Tomas, Albert [Albert Thomas; 1878-1932]: Fransanın siyasi xadimi, sosialist. 1916-cı ildə Fransanın Silahlanma naziri təyin edilmişdi. 451

Tomson, Vilyam Montqomeri [William Montgomerie Thomson; 1877-1963]: Britaniya generalı. Bakının general-qubernatoru olmuşdur. 42, 165, 166, 416

Topçubaşov, Əlimərdan bəy (1863-1934): Azərbaycanın siyasi xadimi; Azərbaycan Cümhuriyyətinin banilərindən biri. Tiflisdə anadan olmuş, Peterburq Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Rusiya müsəlmanlarının təşkilatlanmasında və siyasi həyatında müstəsna xidmətləri olmuşdur. Rusiya Dövlət Dumasının üzvü, Dumada Müsəlman fraksiyasının sədri, “Kaspi” qəzetinin redaktoru olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin sədri, Azərbaycan Hökumətində portfelsiz nazir və Xarici İşlər naziri vəzifələrini tutmuş, Azərbaycan Cümhuriyyətinin Fövqəladə elçisi və səlahiyyətli naziri kimi İstanbulla ezam edilmişdir. Paris Sülh Konfransına göndərilən Azərbaycan nümayəndə heyətinin sədri idi. Cümhuriyyətin süqutundan sonra mühacirətdə qalmış, siyasi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Parisdə vəfat etmişdir. 119, 529

Topçubaşova, Pəri xanım (yaxud Topçubaşzadə; 1873-1947): Həsən bəy Zərdəbinin qızı, Əlimərdan bəy Topçubaşovun həyat yoldaşı. 205, 210, 236, 561

Topuriya, Qəmər (Tamara Topuriya; 1902-1947): Tiflisdə anadan olmuş, Tiflisdə və Bakıda müxtəlif truppalarda və teatrlarda çıxış etmişdir. 179, 210, 236

Tori: Qafqazdakı ingilis zabitlərindən. 277

Trepov: Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Ağ qvardiyanın Ukraynadakı komandirlərindən olmuşdur. 33

Trotski, Lev Davidoviç (1879-1930): Rus

inqilabçı, dövlət xadimi. Petroqrad Fəhlə və Əsgər Deputatları Soveti İcraiyyə Komitəsinin sədri, Sovet Rusiyasının Xarici İşlər naziri, Rusiya və SSRİ-nin Hərbi İnqilab Sove-tinin sədri və Hərbi Komissarı olmuşdur. 9, 11, 293, 499, 500

Tsentner: Bakıda qadın həkimi olmuşdur. 23, 50, 76, 102, 128, 154, 180, 205, 231, 258, 281, 301, 325, 352, 372, 392, 410, 436, 462, 487, 514, 539, 565

Tumasov, Baraqim (? - 1919): “Kaspi” şirkətinin Bibiheybətədəki mədəninə işləmişdir. 431, 432

Turablı: “Azərbaycan” qəzetində imza, Qalaqayından yazmışdır. 349

Türkoğlu: “Azərbaycan” qəzetində imza. 48

Uayt, Henri [Henry White; 1850-1927]: ABŞ diplomatı. Paris Sülh Konfransında ABŞ heyətinin tərkibində olmuşdur. 310

Uet: 1919-cu ildə Qafqaza göndərilən ingilis diplomatik heyətinin tərkibində olmuşdur. 429

Ulaqay, Sergey Georgiyeviç (1876-1944): Rusiyanın hərbi xadimi; general-leytenant. 83

Uluq xan: bax. Uluqbəy.

Uluqbəy (1394-1449): türk riyaziyyatçısı, astronomu, şairi və dövlət xadimi. Görkəmli sərkərdə Teymurun nəvəsi idi. 141

Urmiyeyi, Hüseyin: Tehrandə nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Urusov: knyaz. 138, 155

Uşida: bax. Kosay, Utida.

Uzer, Həsən Təhsin (1878-1939): Türkiyənin siyasi xadimi. Van, Ərzurum, Dəməşq və İzmirdə vali olmuşdur. 554

Ümidvar: “Azərbaycan” qəzetində Ömər Faiq Nemanzadəyə məxsus imza; bax. Nemanzadə, Ömər Faiq.

V. (? - 1919): Rostovdan Bakıya gəlmiş şəxs; vəbadan ölmüşdür. 406

Vadyayev, Ya, X.: Kaspi Eksport bankir evi

şurasının üzvü. 303

Vağan (Şuşalı yepiskop). 512, 538

Vahabov, Cabbar (Məşhədi Cabbar): Bakılı xarrat, kloun və səhnə artisti. Bəmərə söhbətləri, parodiyaları və oyunları ilə səhnələrdə və toyxanalarda camaatı güldürmüşdür. “Lotu Cabbar” adıyla tanınmışdır. 544, 567

Vaxatinaya, Akulina (? - 1919): “Nobel” şirkətində işləmişdir. 459

Vanseviç: bax. Vonsoviç, Stanislav.

Vansoviç: bax. Vonsoviç, Stanislav.

Vasilyev: Azərbaycan Cümhuriyyəti Poçt və Teleqraf Nazirliyinin Dəftərxanasında işləmişdir. 518

Vasserman: Bakıda mama-feldşer olmuşdur. 23, 50, 76, 102, 128, 154, 180, 205, 231, 258, 281, 301, 325, 352, 372, 392, 410, 436, 462, 487, 514, 539, 565

Vedler: Alman kommunistlərinin liderlərindən olmuşdur. 268

Venizelos, Elefterios (1864-1936): Yunanistanın siyasi xadimi. 1910-cu ildən 1933-cü ilə qədər dəfələrlə (o cümlədən 1917-1920-ci illərdə) Baş nazir vəzifəsini tutmuşdur. 11, 58, 527, 552, 553, 554

Verman: Rus ordusunun zabiti; Türkün-tanda xidmət etmişdir. 400

Veysov, İsmayıl (Hacı İsmayıl). 311

Vəkilov, İ. B.: feldşer. 408

Vəkilov, Mustafa bəy Nadir ağa oğlu (1896-1965): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Parlamentin üzvü olmuş, 1920-ci ildə Daxili İşlər naziri vəzifəsini tutmuşdur. 95, 133, 287, 288, 357, 358, 468, 535

Vəkilov, Rəhim bəy (1898-1934): Azərbaycan Cümhuriyyətinin siyasi xadimi. Azərbaycan Milli Şurasının və Parlamentin üzvü olmuşdur. Sovet rejiminin təqibləri üzündən intihar etmişdir. 56, 467, 468, 469

Vəlixanlı, Abbasqulu: Müsəlman Zəhmətkeş Ziyalılar İttifaqının; Müsəlman Mülki-limlər İttifaqının üzvü olmuşdur. 96, 97

Vəlixanzadə, Abbasqulu: bax. Vəlixanlı, Abbasqulu.

Vəlizadə: mütərcim. 119

Vəzirov, Bəhram bəy (1857-1921): Azərbaycan Cümhuriyyətinin ictimai-siyasi xadimi; hüquqşünas. Cəbrayıl qəzasından Azərbaycan Parlamentinə üzv seçilmişdir. Eyni zamanda şair olan Bəhram bəy, “Fə dai” təxəllüsü ilə şeir yazmışdır. Sovet dövründə həbs edilmiş, həbsxanada ölmüşdür. 356, 357, 358

Vəzirov, Nəcəf bəy (1854-1926): Azərbaycanlı dramaturq və ictimai xadim. Moskvada Kənd Təsərrüfatı və Meşəçilik Akademiyasını bitirmişdir. Azərbaycanın bir sıra yerlərində meşəbəyi işləmiş, eləcə də Azərbaycan Meşələri müdiri (Baş meşəbəyi) olmuşdur. Dram əsərləri və publisistik yazıları ilə tanınmışdır. 355, 373

Vəzirov, Yusif: bax. Çəmən zəminli, Yusif Vəzir.

Vəzirov, Zeynal bəy (1854-1933): Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü olmuşdur. 468

Vilhelm: polkovnik. 336, 347

Vilhelm II (Wilhelm II, 1859-1941): Almaniya imperatoru, 1888-1918-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 9, 10, 24, 160, 186, 213, 269, 471

Vilson, Vudro (Woodrow Wilson; 1856-1924): ABŞ-ın 28-ci prezidenti (1913-1921). Birinci Dünya müharibəsinə son qoymaq üçün sülh müqaviləsi layihəsini (Vilson prinsiplərini) işləyib hazırlamışdır. 10, 11, 32, 82, 159, 186, 339, 424, 425, 426, 449, 451, 471, 472, 521, 527, 547, 553, 557

Vinoqradov, Mixail: Slavyan-Rus Cəmiyyətiindən Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmişdir. 469

Vonsoviç, Stanislav Aleksandroviç (1888-1937): Polyak Milli Komitəsindən Azərbaycan Cümhuriyyəti Parlamentinə seçilmişdir. Sovet dövründə repressiyaya məruz qalmışdır. 5, 57, 58, 134, 238, 289, 290

Vordrop, Oliver [Oliver Wardrop; 1864-1948]: Britaniyalı diplomat və tədqiqatçı.

Hələ 1887-ci ildə Qafqaza (əsasən Gürcüstana) gəlmişdi. Britaniyanın müstəqil Gürcüstanda siyasi nümayəndəsi təyin edilmiş, daha sonra səlahiyyətləri bütün Zaqafqaziyaya şamil edilmişdi. Gürcüstanın sovetləşməsindən sonra öz ölkəsinə qayıtmışdır. 429, 520, 521

Vrangel, Pyotr Nikolayeviç (1878-1928): Rusiyanın hərbi xadimi; general-mayor. Rusiyada Vətəndaş müharibəsi illərində Ağqvardiyaçılar hərəkatının rəhbərlərindən olmuşdur. 61, 137

Vüsuqül-məmalik: İran Culfasının hakimi. 420

Yaqub Həsən Səid (1875-1940): Hindistanın siyasi xadimi. Mədrəs Qanunvericilik Şurasının, Ümumhindistan Müsəlman Liqinin, Hindistan Milli Konqresinin üzvü, Britaniya Hindistanının inzibati ərazi vahidi olan Mədrəs Prezidentliyinin ictimai işlər naziri olmuşdur. 7

Yanq: Qafqazdakı ingilis zabitlərindən, kapitan; Dəniz Nəqliyyatı şöbəsinin rəisi olmuşdur. 430

Yao: Eramızdan əvvəl XXIV-XXIII əsrlərdə yaşamış Çin imperatoru. 20 yaşında taxta çıxmış və 80 ilə yaxın ölkəni idarə etmişdir. 115

Yaroş, N.: mühəndis, Azərbaycan Dəmir-yol İdarəsində işləmişdir. 566

Yasenski: Azərbaycan Cümhuriyyəti Maliyyə Nazirliyində işləmiş; 1 avqust 1919-cu ildə öz ərizəsinə əsasən işdən çıxarılmışdır. 215

Yavkinski: Rus ordusunun zabiti; Türküstanda xidmət etmişdir. 400

Yazır, Məhəmməd Həmdi (Elmalılı; 1878-1942): Türk din alimi. 1919-1920-ci illərdə Övqaf naziri olmuşdur. “Haqq dini Quran dili” adlı çoxcildli təfsiri ilə tanınmışdır. 269

Yeganzadə, Əsgər bəy: bax. Məlikyeganzadə, Əsgər bəy.

Ye qbiyans: “Kaspi” şirkətinin Bibiheybət-dəki mədəniyyət fəhlə işləmişdir. 432

Yelizarov, Pyotr Nikolayeviç: idmançı. 1, 27, 53, 79, 106, 132, 157, 211, 235, 262, 303, 329, 355, 375, 395, 413, 439, 465, 492, 543

Yemelyanov: pəhləvan. 375, 413, 439

Yəhya Səbzəli oğlu: Bakıdakı İran təbəələrinə. 406

“Yoldaş”: “Azərbaycan” qəzetinə yazı göndərmişdir. 435

Yudeniç, Nikolay Nikolayeviç (1862-1933): Rusiyanın hərbi xadimi; general. Birinci Dünya müharibəsində Qafqaz ordusunun qərargah rəisi, Rusiyada Vətəndaş müharibəsində Şimal-Qərb ordusunun komandiri olmuşdur. 137, 185, 241, 398, 443, 463, 500

Yulius: Macarıstan İstirahəti-Ümumiyyə naziri. 359

Yunis Yaqub oğlu (Hacı Yunis Hacı Yaqub oğlu): Bakıda Gilək məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 483

Yusif İbrahim oğlu: Bakıda, Dağlı məscidinin nümayəndəsi olmuşdur. 484

Yusif Səməd oğlu: Mirbabayev mədə-nində fəhlə olmuşdur. 150

Yusif Zülfüqar oğlu: Bakıda yaşamış lənkəranlılardan. 118

Yusifbəyli, Eynülhəyat (1887-1955): müəllimə. Penzadə anadan olmuşdur, Kazan tatarlarından. Qızlıq soyadı Baişeva idi. Nəsim bəy Yusifbəylinin həyat yoldaşı olmuşdur. 216

Yusifbəyli, Nəsim bəy (1881-1920): Azərbaycanın dövlət xadimi, Azərbaycan Cümhuriyyətinin qurucularından biri. Odessa Universitetinin Hüquq fakültəsində təhsil almışdır. 1917-ci ildə Gəncədə Türk Ədəmi-Mərkəziyyət partiyasını qurmuşdur. Zaqafqaziya Seyminin yaradılmasında yaxından iştirak etmiş, Zaqafqaziya Demokratik Federativ Respublikası Hökumətində Maarif naziri olmuşdur. Azərbaycan Cümhuriyyəti Hökumətində Maliyyə və Xalq Maarifi naziri, Xalq Maarifi və Dini Etiqad naziri, Daxili İşlər naziri və Baş nazir vəzifələrini tutmuşdur.

Cümhuriyyətin süqutundan sonra qətlə yetirilmişdir. 33, 39, 44, 54, 64, 70, 71, 193, 263, 298, 457, 469, 493, 494, 508, 509, 534, 555, 557

Yusifov, Abutalıb (1884-1937): Azərbaycan qarmonçusu və tarzanı. 355

Yusifov, Əliheydər: Cavad qəzasının rəisi olmuşdur. 97, 98

Yusifov, İbrahim ağa (yaxud Usubov; 1872-1920): Rusiyanın və Azərbaycanın hərbi xadimi; general-mayor. 472

Yusifzadə, Cəlal (Mirzə Cəlal; 1862-1931): Azərbaycanın siyasi xadimi; şair, yazıçı, pedaqoq. Azərbaycan Cümhuriyyəti Milli Şurasının üzvü olmuşdur. 429

Yusifzadə, Əbdürrəhim: “Müsavat” partiyasının Balaxanı mədənləri ərazisindəki şöbəsinin katibi olmuşdur. 485

Yusifzadə, Əli (1900-1937): Azərbaycanlı şair, publisist və mütəfəkkir. Şuşada doğulmuşdur. Cümhuriyyət Hökuməti tərəfindən xaricə təhsilə göndərilmişdir. 1937-ci ildə Sovet rejimi tərəfindən güllələnmişdir. 169, 181, 536

Yusifzadə, Əziz: “Müsavat”ın Ramana şöbəsinin üzvü olmuşdur. 484

Yustinyas I [I Iustinianus; 483-565]: Bizans imperatoru; 527-565-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 233

Yustinyas II [II Iustinianus; 669-711]: Bizans imperatoru; 685-695 və 705-711-ci illərdə hakimiyyətdə olmuşdur. 220, 233

Yuzefoviç, P. A.: Azərbaycan Cümhuriyyəti Ədliyyə Nazirliyi nəzdində Fövqəladə İstintaq Komissiyasının katibi olmuş; Ticarət, Sənaye və Ərzaq Nazirliyində işləmişdir. 439

Zakoroyko, Pavel: pəhləvan. 1, 27, 53, 150, 157, 211, 235, 465, 492, 543

Zalkin, İsay Lobodin: Vladıqafqaziyalı tacir. 431

Zeyd Şirin oğlu: Qubanın Rük kəndində yüzbaşının müavini olmuşdur. 368

Zeynalabdin Şixəli oğlu: Böyük Vedi kəndinin kəndxudası. 143

Zeynallı, Hənəfi (1896-1937): Azərbaycanlı müəllim, yazıçı, tənqidçi və ədəbiyyatşünas. Bakıda anadan olmuşdur. İlk qələm təcrübələri Cümhuriyyətdən əvvəl çap edilmişdir. “Azərbaycan” qəzetində “M. Hənəfi”, “M. H.” imzaları Hənəfi Zeynallıya məxsusdur. Bolşevik işğalından sonra ədəbiyyatşünas kimi fəaliyyətini davam etdirmiş, xüsusilə Azərbaycan şifahi xalq ədəbiyyatını tədqiq etmişdir. Eyni zamanda ictimai həyatda yaxından iştirak edən Zeynallı, represiya qurbanı olmuş, 1937-ci ildə Bakıda güllələnmişdir. 1957-ci ildə bəraət almışdır. 536

Zeynalov, Əhməd: Muğan nahiyyə idarəsinin Bakıya göndərdiyi nümayəndə. 152

Zeynalov, Əliağa: Salyanda müəllim olmuşdur. 405

Zeynalzadə, Balasadiq: Balaxanı sakini; “Müsavat” partiyasının Balaxanı şöbəsinin sədri. 322, 433

Zeynalzadə, Məhəmməd (Mirzə Məhəmməd): Cavad qəzasında Süleymankənd (indiki Salyan rayonunun Çuxanlı kəndi) məktəbinin müəllimi; “Müsavat” partiyasının Salyan komitəsinin üzvü. 428, 429, 457

Zəncani, Əbdürrəhim: Tehranda nəşr edilən “İran” qəzetinə Məşhəddən məktub göndərmişdir. 419

Zəngəzurlu: “Azərbaycan” qəzetinə Zəngəzurdan yazmışdır. 73

Zərdabi, Həsən bəy (1837-1907): Azərbaycan publisisti, pedaqoqu. “Əkinçi” qəzetinin redaktoru və Azərbaycan milli mətbuatının banisidir. 43, 400

Zərri Məhəmməd qızı (Məhəmməd bəy qızı): İrəvan qaçqınlarından. 95

Zikri paşa: Osmanlı Hərbi Məhkəməsi üzvü. 269

Ziqam Vəli oğlu (Molla Vəli oğlu): Bakıdakı İran təbəələrindən. 406

Zimin: Türkünstan Hökumətinin Xarici İşlər naziri olmuşdur. 459

Ziya paşa (Əbdülhəmid Ziyaəddin; 1829-

1880): Osmanlı imperiyasının dövlət xadimi, mütəfəkkir, şair və yazıçı. 25

Ziyadxanov, Adil xan (yaxud Ədil xan; 1877-1957): Azərbaycanın dövlət xadimi. Moskva Universitetinin Hüquq fakültəsini bitirmişdir. Cümhuriyyət dövründə Xarici İşlər nazirliyində işləmiş, Azərbaycanın İranda diplomatik nümayəndəsi təyin edilmişdir. Cümhuriyyətin süqutundan sonra bir müddət İranda, daha sonra Türkiyədə yaşamışdır. 419, 503

Zülfüqar Fərəc: bax. Fərəczadə, Zülfüqar.

Zülqədərli, Lütfəli bəy: Şamaxı və Göyçayda qəza rəisi olmuşdur. 13

Zülqədərov, Lütfəli bəy: bax. Zülqədərli, Lütfəli bəy.